

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI

**GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ’NİN MÜZİK
BÖLÜMLERİNDE PİYANO EĞİTİMİ SÜRECİNDE TÜRK
MÜZİĞİ MAKAM DİZİLERİNİN KULLANILMA
DURUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

Hazırlayan
Duygu ZEREN

Danışman
Prof. Dr. N. Oya Levendoğlu ÖNER

Yüksek Lisans Tezi

Eylül 2012
KAYSERİ

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI

GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ’NİN MÜZİK
BÖLÜMLERİNDE PİYANO EĞİTİMİ SÜRECİNDE TÜRK
MÜZİĞİ MAKAM DİZİLERİNİN KULLANILMA
DURUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Duygu ZEREN

Danışman
Prof. Dr. N.Oya Levendoğlu ÖNER

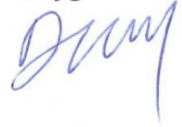
Bu çalışma; Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından
SBY-11-3818 kodlu proje ile desteklenmiştir.

Eylül 2012
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Duygu ZEREN



YÖNERGEYE UYGUNLUK

“Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nin Müzik Bölümlerinde Piyano Eğitim Sürecinde Türk Müziği Makam Dizilerinin Kullanılma Durumlarına Yönelik Bir Araştırma” adlı **Yüksek Lisans tezi**, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

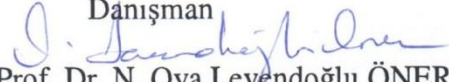
Tezi Hazırlayan

Duygu ZEREN



Danışman

Prof. Dr. N. Oya Levendoğlu ÖNER



Müzik ABD Başkanı

Doç. Dr. Fazlı ARSLAN



KABUL ve ONAY SAYFASI

Prof. Dr. N. Oya Levendoğlu ÖNER danışmanlığında Duygu ZEREN tarafından hazırlanan **“Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nin Müzik Bölümlerinde Piyano Eğitim Sürecinde Türk Müziği Makam Dizilerinin Kullanılma Durumlarına Yönelik Bir Araştırma”** adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalında **yüksek lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

..19/..09/..2012..

JÜRİ:

Danışman : Prof. Dr. N.Oya Levendoğlu ÖNER

N. Oya Levendoğlu Öner

Üye : Doç. Dr. Fazlı ARSLAN

Fazlı Arslan

Üye : Yrd.Doç. Dr. Afşin ÖNER

Afşin Öner

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 27.09.2012 tarih ve 31/2012-7....sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../.....

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın faydalı ve örnek bir çalışma olabilmesi için, emeğini hiçbir zaman esirgemeyen her konuda destek olan değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. N. Oya Levendoğlu ÖNER'e teşekkürüm sonsuzdur.

Değerli görüş ve önerileriyle araştırmama önemli katkılar sağlayan hocalarım Sayın Doç. Dr. Fazlı ARSLAN'a, Yrd. Doç. Dr. Afşin ÖNER'e, bütün aşamalarında ve istatistik alanında yardımlarını esirgemeyen Sayın Hasan ASLAN'a, Sayın Doç. Dr. Filiz YURTAL'a, Sayın Prof. Dr. Hasan ARAPGİRLİOĞLU'na, Sayın Arş. Grv. Ali ÖZDEK'e, manevi desteğini esirgemeyen aileme, arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Duygu ZEREN

**GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ’NİN MÜZİK BÖLÜMLERİNDE
PIYANO EĞİTİMİ SÜRECİNDE TÜRK MÜZİĞİ MAKAM DİZİLERİNİN
KULLANILMA DURUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

Duygu ZEREN

Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü

Müzik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Eylül 2012

Danışman: Prof. Dr. N.Oya Levendoğlu ÖNER

ÖZET

Bu çalışma, Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin ve piyano öğretmenlerinin dört yıllık piyano eğitimi sürecinde, Türk müziği makam dizilerini öğrenme-öğretme durumlarını ortaya çıkarmaya yönelik bir nitelik taşımaktadır. Çalışmada, Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nin piyano ders programlarında yer alan Türk müziği makam dizilerinin, piyano öğretmenleri ve öğrencileri tarafından teori ve uygulama sürecinde ne düzeyde kullanıldığı, müfredatlarına uygunlukları ile mukayese edilerek değerlendirilmiştir. Çalışma betimsel tarama modeli ile yürütülmüş, nitel ve nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmanın örneklem grubunu, Türkiye’nin her bölgesinden birer tane olmak üzere 10-25 yıllık hizmet veren İstanbul Avni Akyol, İzmir Işıl Saygın, Ankara Çankaya, Adana Çukurova, Malatya A.Kadir Eriş, Ordu ve Şanlıurfa Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında 14 piyano öğretmeniyle görüşme yapılmış, 280 öğrenciyle de anket uygulaması yapılmıştır. Piyano öğretmenleri ile yapılan görüşme soruları, açık ve kapalı uçlu olarak yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış şekilde hazırlanmıştır.

Yapılan araştırmanın sonucunda araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin çoğunun müfredata uymadıkları, Türk müziği makam dizileriyle ilgili çalışmalara ve eserlere müfredatta önerilen sınıflarda yer vermedikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük

çoğunluğunda ise öğretmenlerinin tonal dizi çalışmalarına daha çok yer vermesi sebebiyle Türk müziği makam dizisi çalışmalarına zaman ayıramadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, Piyano Eğitimi, Türk Müziği Makam Dizileri

**A RESEARCH ON USING MODAL SERIES OF TURKISH MUSIC IN PIANO
EDUCATION IN HIGH SCHOOLS OF FINE ARTS AND SPORTS**

Duygu ZEREN

University of Erciyes, Institute of Fine Arts

Main Branch of Art of Music, Postgraduate Thesis

September 2012

Supervisor: Prof. Dr. N.Oya Levendoglu ONER

ABSTRACT

This study bears the qualification of revealing the learning-teaching conditions of the students of music department of High School of Fine Arts and Sports on series of modes of Turkish music, during their four years of piano education. In the study, the level of learning of the piano students on scales of modal music, which is included in the curriculum, is revealed in both theoretical and practical aspects, by comparing the suitability with the curriculum. This study is described one in which qualitative and quantitative techniques have been used.

The sampling group is composed by taking one each geographical region of Turkey, namely Istanbul Avni Akyol, Izmir Isilay Saygin, Ankara Cankaya, Adana Cukurova, Malatya A.Kadir Eris, Ordu and Sanliurfa High Schools of Fine Arts and Sports which have been offering service for 10 to 25 years. 14 piano teachers have been interviewed, 280 students have been conducted a questionnaire in order to collect data for the study. The questions for the interview with the piano teachers are prepared as semi-structured and structured.

It has been revealed that majority of the teachers, who are within the scope of the research, don't follow the curriculum. It has been found out that they don't apply to modal scales and pieces of Turkish music in the class which suggested in curriculum. Most of the students have not studied modal scales of Turkish music that is because their teacher made them practice to tonal scales.

Key Words: High Schools Of Fine Arts and Sports, Piano Education, Modal Scales of Turkish Music.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
YÖNERGEYE UYGUNLUK.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
KABUL ve ONAY SAYFASI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER ve ÇİZELGELER LİSTESİ	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Güzel Sanatlar Liseleri ve Piyano Eğitimi	1
1.2. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Türk Müziği Makam Bilgileri.....	8
1.3. GSSL Müzik Bölümünde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Makam Bilgileri .	9
1.4 Problem Durumu.....	11
1.5. Alt Problemler.....	12
1.6. Amaç	12
1.7. Önem.....	12
1.8. Sınırlılıklar	13
1.9. Varsayımlar	13

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	14
BÖLÜM III.....	16
YÖNTEM.....	16
3.1. Evren ve Örneklem	16
3.2. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi	17
3.3. Verilerin Toplanması	18
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	18

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR	19
4.1. Piyano Öğretmenlerinin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	19
4.2. Ankete Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	22
4.3. Piyano Öğretmenlerin Piyano Eğitiminde Uygulanan Türk Müziği Makam Dizilerini Kullanılma Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	23
4.4. Piyano Öğretmenlerinin ve GSSL Öğrencilerinin Piyano Eğitiminde Kullanılan Çağdaş Türk Müziği Eserlerini Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	30

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	45
5.1. Sonuçlar	45
5.2. Öneriler	47
KAYNAKÇA	48
EKLER.....	50
ÖZ GEÇMİŞ.....	59

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.2.1. Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (Müzik).....	8
Tablo 4.1.1. Piyano Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılımları	19
Tablo 4.1.2. Piyano Öğretmenlerin Alan Çalgılarına İlişkin Dağılımları	20
Tablo 4.1.3. Piyano Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Dağılımları.....	21
Tablo 4.2.1 GSSL’deki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	22
Tablo 4.2.2. Ankete Katılan Öğrencilerin Bulundukları Okullara İlişkin Dağılımı.....	22
Tablo 4.2.3 Ankete Katılan Öğrencilerin Bulundukları Sınıflara İlişkin Dağılımı	23
Tablo 4.3.1. Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde Makamsal Dizilere Yer Veriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Dağılımı	24
Tablo 4.3.2 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Türk Müziği Makam Dizilerine Yer Veriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Dağılımı	24
Tablo 4.3.3. Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Türk Müziği Makam Dizi Çalışmalarına Hangi Sıklıkta Yer Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Dağılımı	25
Tablo 4.3.4. Piyano Öğretmenlerinin Hizmet Yıllarına Göre Türk Müziği Makam Dizilerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılımı.....	26
Tablo 4.3.5. MEB Piyano Ders Müfredatında Yer Alan Makamsal Dizilerin Sınıflara Göre Dağılımı.....	26
Tablo 4.3.6. Piyano Öğretmenlerinin, Piyano Eğitiminde Yer Verdikleri Makamsal Dizilerin Sınıflara Göre Dağılımı	27
Tablo 4.3.7 Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde İçeriğinde Makamsal Dizilerinin Yer Aldığı Kaynaklardan Faydalanyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar.....	28
Tablo 4.3.8. Piyano Öğretmenlerinin, İçeriğinde Makamsal Dizilerin Yer Aldığı Kaynaklar Arasında Hangilerinden Faydalandıklarına İlişkin Yanıtlar.....	29

Tablo 4.3.9. Piyano Öğretmenlerinin “Makam Dizileriyle İlgili Çalışmaların Yer Aldığı Kaynaklar Hakkında Görüş ve Önerileriniz Hangi Yöndedir?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar.....	30
Tablo 4.4.1 Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Piyano Müziği Bestecilerinin Eserlerine Yer Veriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar.....	31
Tablo 4.4.2 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Piyano Müziği Bestecilerinin Eserlerini Seslendiriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Dağılımı..	31
Tablo 4.4.3. Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Müziği Bestecileri Eserlerine Hangi Sıklıkta Yer Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Dağılımı..	32
Tablo 4.4.4. MEB GSSL Piyano Ders Müfredatında Yer Alan ÇTPM Eserlerinin Sınıflara Göre Dağılımı.....	33
Tablo 4.4.5. Piyano Öğretmenlerinin “ 9. 10. 11. ve 12. Sınıfta Çağdaş Türk Piyano Eserlerinden Hangilerine Yer Veriyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar	34
Tablo 4.4.6. Piyano Öğretmenlerinin “Öğrencilerinizin ÇTPM Eserlerini Seslendirirken Karşılaştığınız Güçlükler Var mı?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar	35
Tablo 4.4.7. Piyano Öğretmenlerinin, “Öğrencileriniz ÇTPM Eserlerini İcra Ederken Karşılaştıkları Teknik Güçlükler Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar.....	36
Tablo 4.4.8 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde ÇTPM Makamsal Eserleri Çalarken Yaşadığınız Teknik Güçlükler Nelerdir? Sorusuna İlişkin Yanıtlar ..	36
Tablo 4.4.9 Ankete Katılan 9.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkılar Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar	37
Tablo 4.4.10 Ankete Katılan 10.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkılar Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar	38
Tablo 4.4.11 Ankete Katılan 11.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkılar Hakkında Neler Düşünüyorsunuz? Sorusuna İlişkin Yanıtlar	39

Tablo 4.4.12 Ankete Katılan 12.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar41

Tablo 4.4.13 Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar42

ŞEKİLLER ve ÇİZELGELER LİSTESİ

Şekil 1: Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri'nin Bölgelere Göre Dağılımı.....	2
--	---

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
GSSL	: Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
A. Ç. GSSL	: Adana Çukurova Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
An. Ç. GSSL	: Ankara Çankaya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
İ. I. S. GSSL	: İzmir Işıl Saygun Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
İ. A. A. GSSL	: İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
M. A. K. E. GSSL	: Malatya A. Kadir Eriş Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
O. GSSL	: Ordu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
Ş. GSSL	: Şanlıurfa Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
MİÖY	: Müziksel İşitme Okuma ve Yazma
ÇTPM	: Çağdaş Türk Piyano Müziği
F	: Frekans
%	: Yüzde
χ^2	: Chi Square
$\bar{x}$	: Aritmetik ortalama

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde genel bilgiler, problemler, alt problemler, amaç, önem, sınırlılıklar ve varsayımlar yer almaktadır.

1.1. Güzel Sanatlar Liseleri ve Piyano Eğitimi

Güzel sanatların bir alanı olan müzik, kendine has yöntem ve metotlar sayesinde eğitim alanında “müzik eğitimi” başlığı altında da incelenir. Müzik eğitimi Uçan’ a (1997) göre Genel, Mesleki (Profesyonel) ve Özengen (Amatör) olarak üç ana türde ele alınabilir (s.26). Bu üç ana tür, amacına uygun olarak bireye müzik eğitimi alma imkânı sunar. Bunlardan ülkemiz müzik eğitiminde her geçen gün önemi artan mesleki müzik eğitimi giderek yaygınlaşmaktadır.

Uçan’a (1997) göre mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününün, bir kolu ya da dalı ile ilgili bir işi meslek olarak seçen bu işle ilgilenen, belli bir müziksel yeteneğe sahip olan kişilere yönelik olup, bu kişilere mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (s.31). Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar arasında, günümüz Türkiye’ sinde; Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programları, Konservatuarlar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri’nin müzik ile ilgili bölümleri sayılabilir. Bu okulların birçoğunda hedef düzeyleri farklı olup dört yıldan oluşan bir müzik eğitimi verilmektedir.

Uçan’a (2005) göre mesleki müzik eğitimine ilişkin “beş aşamalı süreçler zincirinin ilk halkası olan “tanıma- yöneltme” basamağı bazen ilköğretim öncesindeki, ama çoğu kez ilköğretim kurumlarındaki genel ve özengen müzik eğitimiyle birlikte, yan yana veya iç içe işler. Geçmişten bugüne mesleki müzik eğitimi veren bu okullardaki mesleki müzik eğitime temel oluşturan kurumlar ise Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri (GSSL)

olmuştur. GSSL müzik bölümleri ise, mesleki müzik eğitimi sürecinin ikinci basamağında, daha çok “akademik doğrultulu” mesleki müzik kuruluş işlevi gören ortaöğretim kurum ve kuruluşlarıdır (s.32).

“Milli Eğitim Temel Yasasının 33.maddesine göre kurulan ve 1989-1990 öğretim yılında ilk olarak İstanbul’da açılan GSSL’nin amacı; güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak, öğrencileri araştırıcı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmektir. GSSL’ler, temel eğitimi tamamlayanlar arasından yetenek sınavıyla seçilen öğrencileri yükseköğretime hazırlayan dört yıllık liselerdir. 1990-1991 öğretim yılından itibaren Ankara, İzmir, Adana, Bursa gibi illerde de GSSL açılmış ve günümüzde bu kurumların sayısı elli dörde ulaşmıştır” (www.kultur.gov.tr).

ŞEKİL 1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI’NA BAĞLI GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ’NİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI



Yukarıdaki şekil-1 de görüldüğü gibi MEB’na bağlı GSSL’lerinin %22,2’si Karadeniz, %18,5’i İç Anadolu, %14,8’i Ege, %13,0’ü Marmara, %11,1’i Akdeniz ve Doğu Anadolu, %9,3’ü ise Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır. GSSL’nin bölgelere göre dağılımını incelediğimizde en fazla Karadeniz Bölgesinde en az da Güneydoğu Anadolu bölgesinde yer aldığı görülmektedir. Buna göre güneyden kuzeye doğru gidildikçe GSSL sayı oranı gittikçe artmaktadır.

GSSL’de müzik eğitiminin bir boyutu olan piyano eğitimi de oldukça önemlidir. Kutluk’a (2007) göre piyano eğitimi, "piyano çalma becerisini gösterebilmek için bir

takım becerilerin sistematik olarak kazanılması süreci" olarak tanımlanabilir. Piyano eğitimi bireyin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal davranışlarının tümünü birden içeren uygulamaları kapsamı bakımından son derece önemlidir. Bu yüzden piyano eğitiminde, piyano öğretimini çok iyi sağlamak gerekir. Otacıoğlu'na (2005) göre piyano öğretimi, müziği okuma, klavyede parmakları, elleri ve kolları kullanma ve müzik literatürünü öğrenme yeteneği olmak üzere üç temel problemi içermektedir. Kulağın, ses tonunun hem niteliğine hem de perdesine duyarlı olarak eğitimi, piyano öğretiminin önemli bir bölümüdür (s.4). (akt. Çoraklı, 2007, 4).

Kıvrak'a (2003) göre piyano, her tür yoğunluktaki çok sesliliğin elde edilebileceği, gelişimini tamamlamış bir çalgıdır. Müzik eğitiminde bu çalgının alana ilişkin kullanım özellikleri ve amaca uygun eğitimi planlanıp programlandığında katkıları çok büyük olur (s.210).

Piyano sadece çalgı alanında değil, diğer ders alanlarında da kullanılmaktadır. GSSL'nde müzik bölümünde müziksel işitme okuma yazma (MİOY), eşlik, armoni, koro... vs. gibi dersler buna örnek olarak verilebilir.

Çevik'e (2007) göre GSSL'de müzik bölümlerinde verilen piyano eğitimi, öğrencilerin tuşlu çalgılar aracılığıyla müziği öğrenip, bu çalgılar üzerinde hâkimiyetin artışına olanak sağlayan niteliktedir. Müzik eğitimcileri tarafından temel bir çalgı eğitimi olarak nitelendirilen piyano, öğrenci gayretiyle daha büyük hedeflerin oluşumuna katkı sağlayabilir. Bu liselerdeki öğrenciler aldıkları piyano eğitimi sayesinde, piyanoyu hem solo hem de eşlik çalgısı olarak kullanabilirler. Ayrıca piyano eğitimi öğrencilere koro, orkestra, okul şarkılarına eşlik etmede, müziksel işitme okuma, armoni vb. alanlarda da katkı sağlayan bir etkiye sahiptir. Bu çalgının eğitimini alan bir bireyin kulağı, çok sesli duyuşları ve tonal duyguları da gelişir (s.63).

Piyano'nun müzik eğitiminde işlevselliği oldukça fazla olduğu görülmektedir. Mesleki müzik eğitimi kapsamında yer alan GSSL'i için MEB tarafından hazırlanan yönergede piyano eğitimi alanıyla ilgili olarak Türk müziği literatürüne ne derecede ve nasıl yer verilmesi gerektiği müfredatta belirtilmiştir.

Yönergeye (MEB, 2006) göre orta öğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi alan bireyler piyano eğitimlerine 9. sınıfta başlar ve piyano dersi alan öğrencilerin kulak eğitimi gerçekleşerek, çok sesli duyuları ve tonal duyguları da gelişeceğinden her öğrenci GSSL’de dört yıl boyunca piyano dersini almak zorundadır. Bu eğitimin içeriği aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme öğretme tekniklerini kapsamaktadır (s.7).

Müfredatta (MEB, 2006) yer alan piyano literatüründe müzik eğitiminde tüm dünyada uygulanan basamak sistemi (Grade System) öğrencilerin piyano eğitimleri boyunca literatüre ait çalışacakları etüt ve eserlerin zorluk derecelerine göre sıralanarak, öğrencilerin müzikal kimliklerini uluslararası standartlara uygun bir biçimde yapılandırmaları için gerekli olan eğitim ve öğretim metodudur. GSSL için geliştirilen Piyano Dersi Öğretim Programı, piyano literatürünün ancak belli başlı eserlerinin yer alabildiği zorluk derecelerine göre düzenlenmiş beş basamağa ayrılmıştır: 1. Basamakta yer alan temel davranışlar piyano çalma tekniğinde yer alan parmak işlevselliğini kullanabilme ile sol ve fa anahtarlarını birlikte okuma becerilerinin uygulandığı, piyano klavyesinin tanınma aşamasının gerçekleştiği basamaktır. Bu basamakta öğrenciler klavyeyi 3 ayrı konumda tanıyarak, farklı pozisyonlarda hazırlanan egzersizleri çalabilirler. 2. Basamakta, sağ ve sol elde parmak geçişleri ile legato-non legato uygulamalarını öğrenirler. 3. 4. ve 5. basamaklarda ise zorluk seviyelerine göre düzenlenmiş gam, etüt, barok dönem, klasik dönem, romantik ve çağdaş dönemlere ait literatür çalışmaları yapılır (s.19).

Piyano literatüründe 3. 4. ve 5. basamakta yer alan Türk Müziği eserleri ve makamsal dizilere karşılık gelebileceği düşünülen diziler ve bu dizilere ait egzersizler kazanım ve etkinlikler içinde yer almaktadır.

Bu uygulama piyano programı içine yerleştirilirken, 24 perdeli Arel- Ezgi- Uzdilek sistemi esas alınmıştır. Programda kullanılan Türk müziği makam dizileri ses değiştirici işaretler açısından tampere sisteme uyarlanmıştır. Etkinlik ve kazanımlar içerisine yerleştirilen makamsal diziler seçilirken eğitim müziğinde kullanılabilirliği düşünülerek

Muammer Sun'un Türk Müziği Makam Dizileri kitabı kaynak olarak gösterilmiştir. Programa seçilen makam dizilerinin sıralanması aşamasında makam dizileri ile piyanoda çaldırılan gamlar arasında duate uygunluğu göz önünde bulundurulmuştur. GSSL piyano dersi öğretim programı öğrenme alanları, üniteler ve açılımları aşağıdaki gibidir:

MEB PİYANO LİTERATÜRÜNDE 2. ve 3. BASAMAKTA YER ALAN ÖĞRENME ALANLARI

9. SINIF

ÖĞRENME ALANI: PİYANO ÇALMA TEKNİKLERİ

ÜNİTE I: 2. BASAMAK SAĞ VE SOL ELDE PARMAK GEÇİŞLERİ İLE MAKAMSAL DİZİLERE GİRİŞ

1. Ters Hareketli Geçişler
2. 3. Konumdaki Her Notadan Başlayan Ters Hareketli Diziler
3. Do Konumunda Paralel Hareketli Parmak Geçişleri
4. Rast Makamı Dizisi
5. Nihavent Makamı Dizisi

ÜNİTE II: 2. BASAMAK LEGATO, NON- LEGATO TEKNİKLERİ

1. 3. Konumda Sağ El Legato, Sol El Non- Legato Çalışmaları
2. Sağ El Non- Legato, Sol El Legato Çalışmaları

10. SINIF

ÖĞRENME ALANI: PİYANO ÇALMA TEKNİKLERİ

ÜNİTE I: 3. BASAMAK GAM VE MAKAMSAL DİZİ ÇALIŞMALARI

1. Do- Sol- Re- La -Mi Majör Dizileri
2. Fa ve Si Majör Dizisi
3. Hüseyini Makamı Dizisi
4. Kürdi Makamı Dizisi

ÜNİTE II: 3. BASAMAK ETÜT ÇALIŞMALARI

1. Üçleme
2. Baş Parmak Geçışı
3. Bağlı Çift Ses Notalar
4. Onaltılık Notalar

11. SINIF

ÖĞRENME ALANI: PİYANO ÇALMA TEKNİKLERİ

ÜNİTE I: 4. BASAMAK GAM VE MAKAMSAL DİZİ ÇALIŞMALARI

- 1.Do-Sol-Re-La-Mi Minör Gamları
- 2.Fa ve Si Minör Gamları
- 3.Karcıgar ve Hicaz Makamı Dizileri
- 4.Nikriz Makamı Dizisi

ÜNİTE II: 4. BASAMAK ETÜT ÇALIŞMALARI

- Onaltılık Notalar

12. SINIF

ÖĞRENME ALANI: PİYANO ÇALMA TEKNİKLERİ

ÜNİTE I: 5. BASAMAK GAM VE MAKAMSAL DİZİ ÇALIŞMALARI

1. Siyah Tuşlarla Başlayan Majör Gamlar
2. Siyah Tuşlarla Başlayan Minör Gamlar
3. Kromatik Gamlar
4. Hüzzam ve Segâh Makamı Dizileri
5. Saba Makamı Dizisi

ÜNİTE II: 5. BASAMAK ETÜT ÇALIŞMALARI

1. Otuzikilik Notalar
2. Onaltılık Notalar

ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=2&kno=131)

Piyano, daha çok Batı müziğindeki tonal duyguları ifade etmek için kullanılan bir çalgı olarak bilirse de bu çalgının ses sistemi ve verdiği teknik imkânlar Türk müziği makam dizilerinin icrasına da imkân sağlamaktadır. Buna rağmen; Türk müziğinde kullanılan bazı makam dizilerinden çalgının verdiği olanaklar doğrultusunda söz edebilmek nispeten mümkündür. GSSL'nin MEB tarafından hazırlanan piyano ders öğretim programı içerisinde de bu makamsal dizilerden bazılarına yer verildiği tespit edilmiştir. Türk müziği makam dizilerden piyano ders öğretim programında 9. sınıfta rast, nihavent; 10. sınıfta hüseyini, kürdi; 11. sınıfta karcıgar, hicaz, nikriz; 12. sınıfta hüzzam, segâh, saba makam dizileri dikkat çekmektedir. Bu makam dizileri daha çok öğretim programında olan Türk müziği eserlerine yönelik oluşturulmuştur.

Sun'a (1988) göre GSSL'nin piyano öğretim programında yer verilen bu makamsal bilgiler Geleneksel Türk müziğini öğrenmek isteyenler için temel oluşturacak niteliktedir. Bu konuda kendilerini yetiştirmek isteyen öğrenciler için önemli olan, geleneksel müziklerimizin içerdiği duyarlılığı kavrayabilmektir. Öğrenciler kitap ve nota incelememenin yanı sıra piyano yoluyla bu makamsal yapıtları “dinleme-söyleme-çalma” eylemleriyle kazanabilir (s.5). Bu hususta Piyano bir araç, makamları tanıyıp öğrenmek ise amaç niteliği taşımaktadır. Çünkü bu liselerdeki öğrencilerin makamları yalnızca teorik anlamda tanımaları, müzik eğitimi açısından yeterli bir pozisyon oluşturamamaktadır. İşte bu çalgının bahsi geçen nitelikleri arasında yer alan işitsel boyut, makamların öğretilmesinde öğretmenlere yardım elini uzatmaktadır. GSSL'nde verilen piyano eğitiminde makamsal bilgilerin öğretilmesi, bu yönüyle oldukça önemlidir.

1.2. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Türk Müziği Makam Bilgileri

Tablo 1.2.1. Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi (Müzik)

DERSLER	9.sınıf ders saati	10.sınıf ders saati	11.sınıf ders saati	12.sınıf ders saati
MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	2	4	4	4
PIYANO	1	2	2	2
TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2
BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2
DRAMA	-	1	-	-
MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-
MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK	-	-	1	-
BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
ÇALGI BAKIMI VE ONARIMI	-	-	-	1
SEÇMELİ DERSLER	-	3	1	2
TOPLAM	5	16	19	22

(ogm.meb.gov.tr/belgeler/ders_cizelge_haftalik.doc)

GSSL'nin müzik bölümü alan derslerine ilişkin haftalık ders çizelgesi tablo 1.2.1'de gösterilmektedir. Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi Piyano eğitimi 9.sınıfta haftada 1 saat, 10. 11. ve 12. sınıfta ise haftada 2 saat yer verilmektedir. Türk müziği derslerine bakıldığında Türk Müziği Koro Eğitimi 9. sınıfta yer verilmemektedir, 10.11.12. sınıflarda ise haftada 2 saat yer verilmektedir. Türk Müziği Çalgı Toplulukları 11. ve 12.sınıfta haftada 2 saat yer verilir. Geleneksel Türk Müziği Tarihi ise 12.sınıfta haftada 1 saat yer verilir.

Tablo 1.2.1'e bakıldığında ders çizelgesinde Türk müziği eğitim dersleri 11.ve 12.sınıfta daha fazladır. Araştırmaya katılan öğrenciler *“9.sınıfta MİOY derslerine ağırlık verildiği ve sadece bu derste Türk müziği makamlarından hüseyini makamında dikte yazdıkları”* görüşündedir. *“10.sınıflarda Türk Müziği Koro Eğitiminde makamlara yer verildiği, 11. ve 12.sınıfta ise Türk Müziği Çalgı Toplulukları dersinde Çağdaş Türk Müziği eserlerini çalıştıklarını, 12.sınıfta ise Geleneksel Türk Müziği Tarihi eğitimi aldıklarını yalnız makamlara fazla yer verilmediğini”* belirttiler. 9. sınıf ders programında Türk müziği eğitime yeteri kadar önem verilmediği, 10,11 ve 12.sınıfta Türk müziği eğitime yer verildiği gözlemlenmektedir.

Yapılan araştırmaya göre öğrencilerin GSSL müzik bölümlerinde daha çok Batı Müziği eğitimi verildiği için Türk Müziği bilgisi konusunda eksik kaldıkları ve bu hususta eksiklerin giderilmesi için çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir.

1.3. GSSL Müzik Bölümünde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Makam Bilgileri

GSSL'nde uygulanan piyano öğretim programı ile öğrencilerin (MEB,2006);

- Piyano ile ilgili temel becerileri kazanmaları,
- Piyano ile ilgili Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturmaları,
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmeleri,
- Türk Müziği ile Batı Müziğini klâsik ve folklorik yönleriyle karşılaştırmaları,
- Türk müziğinin dünya müziği içindeki yerini analiz etmeleri,
- Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmaları,

- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmaları,
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları,
- Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmeleri,
- Ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil etmeleri,
- Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmeleri,
- Atatürk'ün Çağdaş Türk Müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini yorumlamaları, amaçlamaktadır (s.15).

Bulut'a (2011) göre GSSL'nde görev yapan piyano öğretmenlerinin yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda öğrencilere gerekli olan piyano çalma bilgi, beceri ve davranışlarını kazandırması beklenmektedir. Bunun için öncelikle kendilerinin söz konusu bilgi, beceri ve davranışlara sahip olması gerekmektedir. Ayrıca belirtilen amaçların gerçekleştirilebilmesi, öğrencilerin GSSL'deki piyano eğitimlerini sağlıklı, nitelikli ve gelişmelere açık bir şekilde yürütebilmeleri ve bir üst öğrenim kurumu olan lisans eğitimlerinde devam edecekleri piyano eğitimlerine alt yapı olarak hazır bir şekilde başlayabilmeleri için söz konusu kurumlarda görev yapan piyano öğretmenlerinin alanında gerekli ve yeterli alt yapıyı oluşturmuş, birikimli ve donanımlı olmaları büyük önem taşımaktadır (s.92).

Sungurtekin'e göre çalgı eğitimi, mesleki müzik eğitiminin önemli bir boyutunu teşkil etmektedir (akt. Gence,1988, 94). Çalgı eğitiminde temel çalgı niteliğini taşıyan piyano, çok sesli müziğin anlaşılmasında ve yaşanmasında önemli bir katkı sağlar. Müzik eğitimi bölümlerinde, piyano ile ilgili eğitim-öğretimde, genellikle en yaygın biçimiyle "Klasik Batı Müziği Eserleri" kullanılmaktadır. Çağdaş Türk Piyano Müziği (ÇTPM) eserleri, piyano eğitimi ve öğretiminde Klasik Batı müziği eserleri kadar yaygın olarak kullanılmamaktadır. Bu nedenle, müzik eğitimi bölümlerinden mezun olan öğretmen adayları, görev alacakları eğitim kurumlarına, birer müzik eğitimcisi olarak yeteri kadar ÇTPM eseri çalamadan, bu eserleri iyi tanıyamadan gitmektedirler. Oysa müzik eğitimcisi, dört yıl boyunca gördüğü müzik eğitiminde gerek temel çalgı olarak ve gerekse ana çalgı olarak seçtiği piyanoyu, meslek yaşamında da çeşitli amaçlarla kullanabilir.

Sungurtekin'e (1993) göre müzik eğitimcisi, öğrencilerine derste vereceği eğitimde piyanoyu kullanarak, hem müziği sanat olarak daha iyi tanımalarını ve sevmelerini sağlayacak, hem de derste anlatmak istediği birçok konunun, piyano yardımıyla, öğrencileri tarafından çok daha rahat ve kolay kavranmasını sağlayabilecektir (s.59). Piyano derslerinde TPM eserlerine daha fazla yer verilmesiyle piyano eğitimindeki ses renkliliği ve verimi artacaktır. Bu durum, TPM eserlerinin de diğer alıştırma, dizi, etüt ve yapıtların yanında aynı çalışma düzeni ve aşamalarından geçme ihtiyaını doğurmaktadır. Piyano ğretmenlerinin bu eserleri iyi icra edebilmeleri ve öğrenciye iyi sunabilmeleri için Türk müziği bilgilerinin de yeterli olması gerekmektedir.

Lisans eğitiminde Türk Müziği Konservatuarları hariç Eğitim ve Güzel Sanatlar Fakülteleri müzik bölümünde genelde Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Müzik İşitme Okuma Yazma (MİOY) dersinde makam bilgileri verilmektedir. GSSL'nde görev yapan bir piyano ğretmeni bu durumu *"Aslında biz eğitim alırken daha çok Türk müziğinden uzak yetiştirildik GSSL'ni okurken de öyleydi üniversitede de öyle ben şahsen Türk müziği almadım ama alınması da gerekiyor o yüzden müfredatın içeriğinde daha yoğun olabilir"* makam bilgilerinin eksik olduğu görülmektedir" şeklinde ifade etmiştir.

Bunlarla birlikte piyano ğretmenlerinin piyano eğitim sürecinde uygulayacakları yöntem ve teknikler öğrencinin bu çalgıya yönelik temel tutumunu etkileyecek, çalışma disipliniyi oluşturacak, bilgi ve becerilerini geliştirme imkânı verecektir.

Bulut'a (2011) göre öncelikle piyano ğretmenlerinin piyano ğretim sürecini verimli olarak düzenleyebilmeleri ve nitelikli bir piyano ğretim süreci gerçekleştirebilmeleri için bu süreçte hiçbir sorun yaşamamaları ve kendilerini sadece piyano öğretime odaklamaları gerekmektedir. Aksi halde piyano ğretim sürecinde sorunlar yaşanacak ve kesintilerle karşılaşılacaktır (s.4).

1.4 Problem Durumu

Bu alışmada, GSSL'nin müzik bölümü piyano ğretiminde müfredatta yer alan Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumları araştırılmıştır. Bu nedenle çalışmanın problem cümlesini *"GSSL piyano ğretiminde, Türk müziği makam dizileri ne ölçüde ve nasıl kullanılmaktadır?"* sorusu oluşturmaktadır.

1.5. Alt Problemler

Ana probleme ilişkin alt problemler şu şekilde ifade edilmiştir:

1. GSSL’i müzik bölümü piyano eğitimi müfredatı ile verilen eğitim paralellik göstermekte midir?
2. Müfredatta yer alan 10 Türk müziği makam dizisinden hangileri ne ağırlıkta kullanılmaktadır?
3. Öğretilen diziler, öğrencilerin dizi-makam ilişkisini anlamalarına katkı sağlıyor mudur, sağlıyor ise ne düzeyde bir katkısı vardır?
4. Türk müziği makam dizilerinin ve makamsal eserlerin çalışılması esnasında öğrencilerin yaşadığı teknik güçlükler var mıdır, var ise bunlar hangi tekniklerde yaşanmaktadır?
5. Türk müziği makam dizilerinin piyano öğretiminde kullanılmasına olanak sağlayan kaynaklar, GSSL müzik bölümleri tarafından ne düzeyde kullanılmaktadır?
6. GSSL piyano öğretmenlerinin verdikleri bu eğitim ile ilgili geçmişteki deneyimleri nedir?

1.6. Amaç

Bu araştırmanın amacı, GSSL’nin müzik bölümü piyano öğretiminde, dizi etütleri arasında Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumunu ve eğer varsa yaşanan sorunları tespit etmektir.

1.7. Önem

Bu araştırma problem durumu paralelinde, kültürel çalışmaların geçmişe oranla daha hız kazandığı bir süreçte, GSSL’nde kültür-müzik ilişkisinin çalgı eğitiminde etkili bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek bakımından önemlidir.

1.8. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. MEB'e bağlı olan GSSL'ler ile,
2. Marmara, Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu bölgelerinden 10-25 yıllık hizmet veren GSSL ile,
3. Marmara bölgesinde İstanbul Avni Akyol (İ.A.A.) GSSL, Karadeniz bölgesinde, Ege bölgesinde İzmir Işıl Saygın (İ.I.S.) GSSL, Akdeniz bölgesinde Adana Çukurova (A.Ç.) GSSL, İç Anadolu bölgesinde Ankara Çankaya (An.Ç.) GSSL, Karadeniz bölgesinde Ordu (O.) GSSL, Doğu Anadolu bölgesinde Malatya A.Kadir Eriş (M.A.K.E.) GSSL, Güneydoğu Anadolu bölgesinde Şanlıurfa (Ş.) GSSL ile,
4. Bu liselerde 9. 10. 11. ve 12. sınıf piyano ders müfredatında yer alan Türk müziği makam dizileri ile,
5. Bu liselerde 9. 10. 11. ve 12. sınıfların her birinde random yöntemle seçilmiş her sınıftan 10 öğrenci olmak üzere 7 lisede toplamda 280 öğrenci ile,
6. Bu liselerin her birinde hizmet yılları en az ve en fazla 2 olmak şartıyla yedi coğrafi bölgeden toplam 14 piyano öğretmeniyle sınırlandırılmıştır.

1.9. Varsayımlar

Bu araştırma;

1. Araştırma için seçilen yöntemin, araştırmanın amacına uygun olduğunu,
 2. Araştırmada elde edilecek verilerin GSSL'nin piyano eğitiminin mevcut durumu yansıttığı,
 3. Görüşleri başvurulacak piyano öğretmenlerinin ve öğrencilerinin mevcut durumu belirttikleri,
- varsayımlarına dayandırılmıştır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Aydiner (2008) *“Piyano Eğitiminde Makamsal Yapıdaki Eserlerin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Teknik Güçlükler ve Model Önerileri”* isimli doktora tezinde 11 Müzik Eğitimi Anabilim dalı örneklem alınmış. Betimsel ve deneysel çalışmalar yapılarak elde edilen sonuçlar da “Eserin mod/makam seslerinin yeterince kavranamamasından kaynaklanan güçlükler”, “Birbirinden farklı teknik ya da ritmik yapıların bir arada kullanımından kaynaklanan güçlükler”, “Artikülasyon tekniğinden kaynaklanan güçlükler”, “El pozisyonunun değişiminden kaynaklanan güçlükler”, “Akor tekniğinden kaynaklanan güçlükler”, “Dizi tekniğinden kaynaklanan güçlükler”, “Ezgi yürüyüşünün kavranamamasından kaynaklanan güçlükler”, “Süslemelerden kaynaklanan güçlükler”, “Arpej tekniğinden kaynaklanan güçlükler” sonuçları ortaya çıkmış. Araştırmanın sonuçları ışığında; müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki piyano eğitiminde makamsal yapıdaki eserlerin seslendirilmelerine, zorluk derecelerinin belirlenmelerine ve çalışılmalarına yönelik geliştirilecek alıştırmalarda izlenecek yaklaşımlara ilişkin olarak öneriler sunulmuştur.

Bulut (2002) *“Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından İncelenmesi”* isimli yüksek lisans tezinde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı piyano eğitiminde kullanılan Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin teknik özellikleri bakımından öneminin ve piyano eğitimini katkısının tespit edilmesi amacıyla betimsel bir çalışma yapılmış. Bu araştırmanın sonucunda öğrenciler eserleri çalarken zorlandıkları bunun için eserlere uygun etütler yazılması gerektiği önerisi sunulmuştur.

Karahan (2004) “*Çağdaş Türk Müziği Piyano Eserlerine Hazırlık Amacıyla Etütlerin Öğrencilerin Eserleri Çalma Düzeylerine Etkisine Belirlenmesi*” isimli doktora tezinde

Çağdaş Türk Müziği piyano eserlerine yönelik yazılan hazırlık etütleri ile çalışmaları durumunda öğrenci başarısının deşifre, çalışma ve çalma aşamalarının her birinde yaklaşık %30 oranında arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç öğrencilerin gereken niteliklere sahip etüt çalışmalarına önemli ölçüde ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Karahan (2009) “*Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Eğitimi Sürecinde Çağdaş Türk Müziği Dağarının Yeri ve Önemi*” isimli bildirisinde araştırma sonucunda ağırlıklı olarak Çağdaş Türk müziği repertuarının nicel ve nitel açıdan yetersiz olmasına bağlı olarak piyano eğitimi sürecinde Çağdaş Türk müziği eserlerinin tanıtım seviyesinde kaldığı görülmektedir.

Sungurtekin (2002) “*Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Piyano Eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Yeri*” isimli makalesinde müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde, Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine verilen önemin yeterli düzeyde olmadığı vurgulanmakta ve bazı çözüm önerileri sunulmaktadır. Türkiye’de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerindeki piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin yerini saptamak amacıyla, 5 müzik eğitimi bölüm başkanının ve 18 piyano öğretim elemanının görüşleri alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda, müzik bölümlerinde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerine yer verildiği ancak bunun istenilen düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır

Yukarıda yapılan çalışmalara bakıldığında, daha çok üniversitelerin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nın, piyano eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği eserlerinin repertuarı dar olduğu, öğrencilerin bu eserleri çalarken çeşitli problemler yaşadıkları, daha çok etüt ve makam dizi çalışmalarına yeterince yer verilmediği sonuçlarına ulaşılmaktadır. Yapılan bu araştırmada ise örneklem grubu olarak seçilen GSSL müzik bölümleri ve üniversitelerde yürütülen bu çalışmaların temelinde ne gibi sorunlar olduğu liselerde alınan eğitim üzerinden yorumlanacaktır.

BÖLÜM III

3.1. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın evreni ve örneklem grubu, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması ele alınmıştır.

Araştırmada; nitel ve nicel olmak üzere iki araştırma tekniğinin yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Bu araştırma, mevcut durumun belirlenmesi ve analiz edilmesine yönelik betimsel bir araştırmadır. Anketler ve ortaya çıkan sayısal veriler çalışmanın nicel yönünü; betimsel çalışma, açık uçlu anket ve görüşmeler ise nitel yönünü oluşturmuştur. Araştırmada, Türk müziği makam dizilerinin piyano eğitiminde kullanılma durumlarına yönelik veriler, GSSL’deki müzik bölümü öğrencilerinden anket yolu ile piyano öğretmenlerinden ise yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan görüşmeler ile toplanmıştır. Çalışmanın betimsel bölümünde, piyano eğitiminde makam dizilerinin kullanımına yönelik yazılan etüt ve kitapların içerik analizine yer verilmiştir ve bu kaynakların kullanılma durumları tespit edilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın genel evrenini Türkiye’de MEB’na bağlı GSSL’nin müzik bölümleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 7 coğrafi bölgede yer alan GSSL’nden, her bölgede 10-25 yıllık hizmet veren GSSL’inden Marmara bölgesinde İ.A.A. GSSL; Ege bölgesinde İ.I.S. GSSL; Akdeniz bölgesinde A.Ç. GSSL; Karadeniz bölgesinde O.GSSL; İç Anadolu bölgesinde An.Ç. GSSL; Doğu Anadolu bölgesinde M.A.K.E. GSSL; Güneydoğu Anadolu bölgesinde Ş. GSSL’leri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise bu liselerin müzik bölümü öğrencilerinden 9., 10., 11. ve 12. sınıftan rastgele seçilen her sınıftan 10 öğrenci ile toplamda her liseden 40 öğrenci, 7 bölgede ise 280 öğrenci, hizmet yılı en

az ve en fazla olan kriterlerine göre seçilen her liseden 2 piyano öğretmeni olmak üzere 7 bölgede toplam 14 piyano öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

GSSL'nin müzik bölümlerinde piyano ders müfredatında yer alan Türk müziği makam dizileriyle ilgili araştırmada geliştirilen anket ve görüşme formu (Ek:1-2) araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Örneklem grubunda GSSL'nde görev yapan 14 piyano öğretmeniyle görüşme, 280 öğrenciye de anket uygulaması yapılmıştır.

Anket ve görüşme formları için 20 kişi ile bir ön uygulama yapılmıştır. Araştırmada yer alan maddeler danışman ve uzman kişilerin önerileri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. “Öğrenci Anket Formunda” 13 soru, “Öğretmen Görüşme Formunda” ise 6 soru bulunmaktadır. Anket ve görüşme formları MEB Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na izin almak üzere sunulurken alan uzmanlarına inceletilmiş, söz konusu bakanlık biriminin uzman kişilerinin eleştirileri ve önerileri doğrultusunda düzenlenmiş böylece son şekli verilmiştir.

“Öğrenci Anket Formunda” birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise GSSL 'de piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarına yönelik sorular yer alır. Ankette dereceleme ölçek alternatiflerinden kullanılmıştır. 6 soruda “Evet”, “Hayır” Likert tipi kullanılmıştır. 2 soruda “Nadiren”, “Genellikle”, “Her Zaman” Likert ölçeği kullanılmıştır. 3 soru sınıflama ölçeği ile 2 soru ise açık uçlu olarak oluşturulmuştur.

“Öğretmen Görüşme Formunda” ise birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarını tespit etmek için oluşturulan 6 soru yer almaktadır. Birinci bölümde çalıştığı kurum, hizmet yılı, eğitim durumu ve ana çalgısı yargıları yer alır. İkinci bölümde ise sorular nitel araştırma yöntemi ile hazırlanmış olup yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış sorulardan oluşmaktadır.

Çalışmada kullanılan nitel araştırma yöntemi hakkında Şimşek ve Yıldırım'a (2011) göre nitel araştırma, gözlem, görüşme(mülakat) ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya

konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma türüdür. Görüşme formu hazırlanırken nitel araştırma yönteminde olan yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış tekniklerine göre hazırlanmaktadır. Yapılandırılmış mülakatta sorular önceden belirlenmiştir ve herkese aynı sorular sorulur (anket gibi). Yarı yapılandırılmış mülakatta bazı açık uçlu sorular vardır. Görüşen ve görüş veren bazı konularda derine gidebilir. Yapılandırılmamış mülakatta sorular serbesttir. İstenilen konuda derinlemesine gidilebilir. Verilen cevaplar yönlendirici olur (s.28).

Görüşmede yapılan kayıtlar daha sonra çözümlenerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Analiz, araştırmanın amacı, konusu ve görüşme sırasında yöneltilen sorularla bağlantılı bir biçimde oluşturulan kategorilere göre yapılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenleri ve öğrencilerinin, piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarını saptamaya yöneliktir.

Araştırmaya ilişkin veriler, hazırlanan görüşme ve anket formları örneklem grubunda yer alan GSSL’nde görev yapmakta olan 14 adet piyano öğretmenine ve 9. 10. 11. ve 12.sınıf okuyan 280 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Öğretmenler hizmet yılı kriterine göre öğrenciler ise rastlantısal olarak seçilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin istatistiksel analizi SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) 17.0 paket programı kullanılarak yapılmış, cevaplar, yüzdelik değer (%), frekans dağılımı (f), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve Chi Square analizi (χ^2) ile değerlendirilmiştir. Chi Square testi iki değişken arasında bir bağ olup olmadığının araştırılmasında kullanılan bir testtir. Bu çalışmada iki değişken arasındaki ilişkinin sorgulandığı sorularda Chi Square testi uygulanmıştır. Farklılıkların test edilmesi için 0,05 anlamlılık düzeyi alınmıştır.

Görüşme sorularının çözümlenmesinde ise nitel araştırma tekniklerinin yöntemleri kullanılmış ve yanıtlar içerik analizine tabi tutulmuştur.

BÖLÜM IV

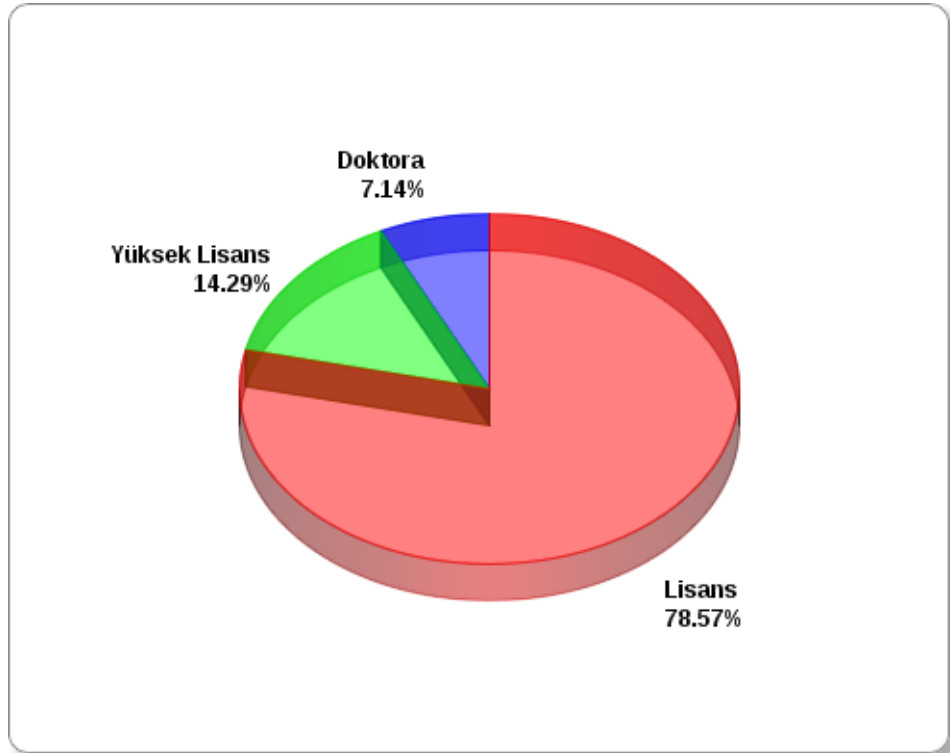
BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma verilerinden elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayanılarak yapılan yorumlar, tablolar halinde yer almaktadır.

4.1. Piyano Öğretmenlerinin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

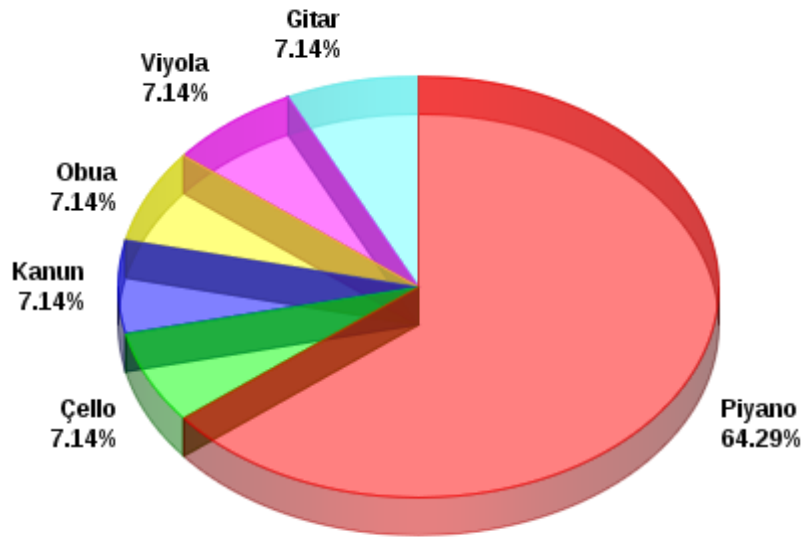
Bu bölümde piyano öğretmenlerinin kişisel bilgileri; öğrenim durumları, alan çalgıları, mesleki hizmet yılları yer almaktadır.

Tablo 4.1.1. Piyano Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılımları



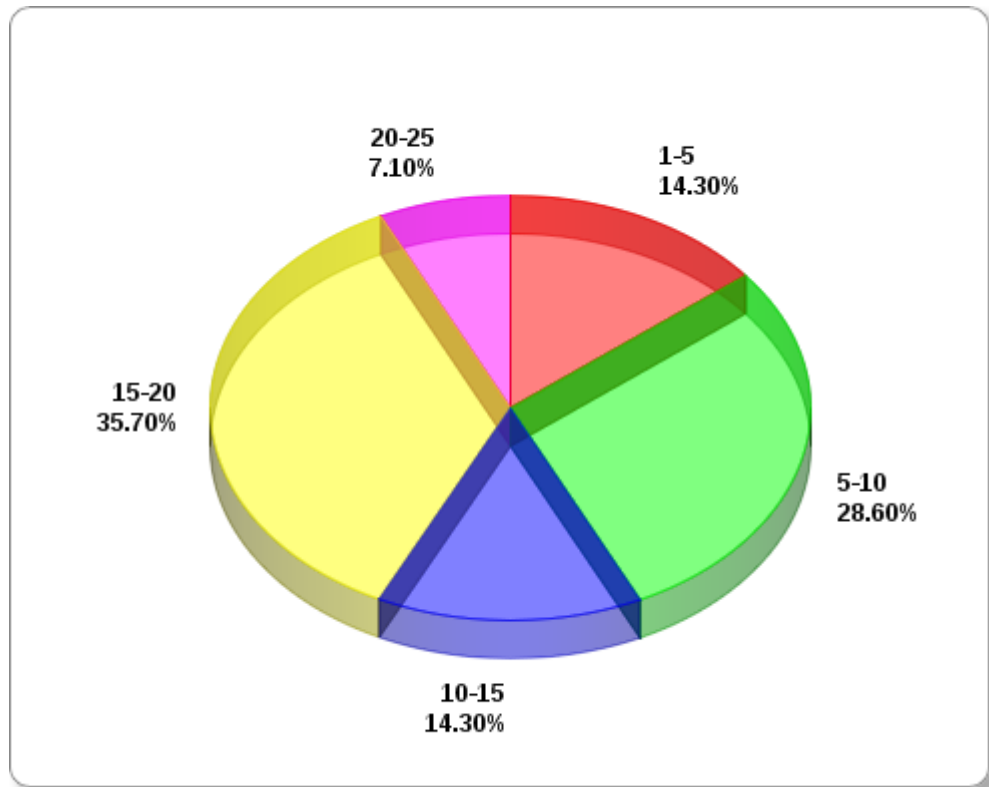
Tablo 4.1.1’de piyano öğretmenlerinin %78,6 sı lisans , %14,3 ü yüksek lisans, %7,1 i ise Doktora mezunu olduğu görülmektedir. Buna göre piyano öğretmenlerinin en fazla lisans mezunu oldukları bilinmektedir.

Tablo 4.1.2. Piyano Öğretmenlerin Alan Çalgılarına İlişkin Dağılımları



Tabloda 4.1.2 de gibi alan çalgısı %64,29’u Piyano, %7,14’ü Çello, %7,14’ü Kanun, %7,14’ü Obua, %7,14’ü Viyola, %7,14’ü Gitar olduğu görülmektedir. Buna göre piyano öğretmenlerinin alan çalgısı en fazla piyano olduğu ortaya çıkmaktadır. Yüzdelik dilimlere bakıldığında kanun, obua, gitar, viyola, çello alan çalgısı olup piyano derslerinde eğitim verdikleri görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda GSSL lerde alan çalgısı piyano olmayan öğretmenlerin de piyano dersine girdiği görülmektedir.

Tablo 4.1.3. Piyano Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Dağılımları

$\bar{x}$:12,42

Tablo 4.1.3 'de 14 piyano öğretmeninden %14,3'ü 1-5 yıl, %28,6'sı 5-10 yıl, % 14,3'ü 10-15 yıl, % 35,7 si, %7,1'i 20-25 yıl mesleki kıdemi olduğu görülmektedir.

Buna göre piyano öğretmenlerinin en fazla 15-20 yıl mesleki kıdemi olduğu görülmektedir. Piyano öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin aritmetik ortalaması 12 yıl olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.2. Ankete Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde ankete katılan öğrencilerin kişisel bilgileri, cinsiyetleri, eğitim aldıkları GSSL'leri ve sınıfları yer almaktadır.

Tablo 4.2.1 GSSL'deki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Erkek	119	42,5
Kız	161	57,5
Toplam	280	100,0

Tablo 4.2.1 de görüldüğü gibi random(rastgele) yapılan yöntem sonuçlarına göre ankete katılan öğrencilerin %42,5'u erkek, % 57,5'i kız olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.2.2. Ankete Katılan Öğrencilerin Bulundukları Okullara İlişkin Dağılımı

Okul	F	%
Adana GSSL	40	14,3
Ankara GSSL	40	14,3
Ordu GSSL	40	14,3
Malatya GSSL	40	14,3
Şanlıurfa GSSL	40	14,3
İstanbul GSSL	40	14,3
İzmir GSSL	40	14,3
Toplam	280	100,0

Tablo 4.2.2 de görüldüğü gibi her GSSL 'den 40 öğrenci araştırmaya katılmıştır. 7 GSSL'nde 280 öğrenci anket uygulamasına katılmıştır.

Tablo 4.2.3 Ankete Katılan Öğrencilerin Bulundukları Sınıflara İlişkin Dağılımı

Sınıf	F	%
9	70	25,0
10	70	25,0
11	70	25,0
12	70	25,0
Toplam	280	100,0

Tablo 4.2.3 de görüldüğü gibi her sınıftan 70 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

4.3. Piyano Öğretmenleri ve GSSL Öğrencilerin Piyano Eğitiminde Uygulanan Türk Müziği Makam Dizilerini Kullanılma Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu alt bölümde 14 piyano öğretmenin, piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerine ne düzeyde yer verdikleri ve 280 öğrencinin ne düzeyde çalıştıkları, MEB tarafından hazırlanan müfredat ile ne derecede paralel olduğu, piyano öğretmenlerinin piyano eğitiminde Türk müziği makam dizileriyle ilgili hangi kaynaklardan faydalandıkları, Türk müziği makam dizilerine çalışırken yaşadıkları teknik problemlerin neler olduğuna ilişkin görüşleri, bu görüşlerle ilgili bulgular ve yorumlar tablolar halinde yer almaktadır.

Tablo 4.3.1. Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde Makamsal Dizilere Yer Veriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Dağılımı

Hizmet yılı	Evet		Hayır	
	F	%	F	%
1-5	1	11,1	1	20,0
5-10	4	44,4	0	0,0
10-15	2	22,2	0	0,0
15-20	2	22,2	3	60,0
20-25	0	0,0	1	20,0
Toplam	9	100,0	5	100,0

x:6,59 sd:4 p:0,15

Tablo 4.3.1. görüldüğü gibi piyano öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre piyano eğitiminde makamsal dizilere en çok 5-10 hizmet yıllı olan piyano öğretmenlerinin yer verdikleri, 20-25 hizmet yıllı olan piyano öğretmenlerin ise yer vermediği görülmektedir. Tabloda hizmet yılları arttıkça piyano öğretmenlerinin Türk müziği makam dizilerine yer vermediği görülmektedir.

Piyano ders müfredatında var olan Türk müziği makam dizileri ile piyano öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre yer verme oranları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p>5$).

Tablo 4.3.2 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Türk Müziği Makam Dizilerine Yer Veriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Dağılımı

	F	%
Evet	112	40,0
Hayır	168	60,0
Toplam	280	100,0

Tablo 4.3.2 de görüldüğü gibi ankete katılan öğrencilerin piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerine %40'ı yer verildiğini, %60'ı yer verilmediğini belirtmektedir.

Tablo 4.3.3. Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Türk Müziği Makam Dizi Çalışmalarına Hangi Sıklıkta Yer Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Dağılımı

“Piyano eğitiminizde Türk müziği makam dizi çalışmalarına ne sıklıkta yer verilmektedir?”	F	%
Nadiren	64	57,1
Genellikle	47	42,0
Her zaman	1	0,9
Toplam	112	100,0

Piyano eğitiminde tablo 4.2.2 de 280 öğrenciden 112 kişi Türk müziği makam dizilerine yer verildiğini belirtmektedir. Tablo 4.2.3 de 112 öğrencinin piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerine ne sıklıkta verildiği görülmektedir. Tablo 4.2.3 de % 57,1 i nadiren yer verildiği, % 42’si genellikle yer verildiği % 0,9u ise her zaman yer verildiğini belirtmektedir.

Buna göre Türk müziği makam dizilerine % 40 yer verildiği, % 60 yer verilmediği belirtilmektedir. Piyano eğitiminde bu dizilere yer verme sıklıklarından ise makam dizilerine nadiren yer verildiği anlaşılmaktadır. Piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin müfredat geneline göre çok az yer verilmesi MEB’nin program amaçlarına dolayısıyla öğrenci yetiştirme planına hizmet etmeyecek bir uygulamadır. Bu da Türkiye’de milli bir eğitim planının etkili bir işleyişe sahip olamadığının göstergesidir.

Tablo 4.3.4. Piyano Öğretmenlerinin Hizmet Yıllarına Göre Türk Müziği Makam Dizilerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Dağılımı

Makam dizileri	Rast		Nihavent		Hüseyni		Kürdi		Karcıgar		Nikriz		Hüzzam		Saba		Segah	
Hizmet yılları	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
0-5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0
5-10	1	50,0	0	0,0	2	66,7	2	66,7	1	33,3	1	33,3	0	0,0	1	50,0	0	0,0
10-15	1	50,0	1	33,3	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
15-20	0	0,0	2	66,7	0	0,0	1	33,3	2	66,7	2	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
20-25	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOPLAM	2	100,0	3	100,0	3	100,0	3	100,0	3	100,0	3	100,0	0	0,0	2	100,0	2	100,0

Tabloda görüldüğü gibi piyano öğretmenlerinin hizmet yıllarına ilişkin olarak Türk müziği makam dizilerine yer verme durumları incelendiğinde en çok 5-10 yıllık mesleki kıdemi olan öğretmenlerin makam dizilerine yer verildiği görülmektedir. Rast makam dizisini 14 piyano öğretmeninden 2 kişinin yer verdiği, Nihavent, Hüseyni, Kürdi, Karcıgar, Nikriz makam dizilerinin her birine 3 tane piyano öğretmenin yer verdiği, Hüzzam makam dizisine 14 piyano öğretmeninden hiçbirisinin yer vermediği, Saba ve Segah makam dizisine ise 2 tane piyano öğretmenin yer verdiği görülmektedir.

Tablo 4.3.5. MEB Piyano Ders Müfredatında Yer Alan Makamsal Dizilerin Sınıflara Göre Dağılımı

SINIF	Müfredatta Yer Alan Makam Dizileri
9	Rast, Nihavent
10	Hüseyni, Kürdi
11	Karcıgar, Hicaz, Nikriz
12	Hüzzam, Segah, Saba

Tablo 4.3.6. Piyano Öğretmenlerinin, Piyano Eğitiminde Yer Verdikleri Makamsal Dizilerin Sınıflara Göre Dağılımı

Türk Müziği Makam Dizileri	Sınıf9		Sınıf10		Sınıf11		Sınıf12	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Yer Verilmemekte	9	64,3	9	64,3	5	35,7	9	64,3
Rast	2	14,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Hüseyni	0	0,0	3	21,4	0	0,0	0	0,0
Nihavent	3	21,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kürdi	0	0,0	2	14,3	1	7,1	0	0,0
Karcıgar	0	0,0	0	0,0	3	21,4	0	0,0
Hicaz	0	0,0	0	0,0	3	21,4	0	0,0
Nikriz	0	0,0	0	0,0	2	14,3	1	7,1
Hüzzam	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Saba	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	14,3
Segah	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	14,3
Toplam	14	100,0	14	100,0	14	100,0	14	100,0

Tablo 4.3.6 görüldüğü gibi piyano öğretmenlerinin sınıflara göre Türk müziği makam dizilerini kullanılma durumlarına göre 9.sınıfta %64,3'ü makamsal dizilere yer vermediği, % 14,3'ü rast makam dizisine, %21,4'ü ise nihavent makam dizisine yer verildiği görülmektedir. 10.sınıfta %64,3'ü yer vermediği, %21,4'ü hüseyini makam dizisine yer verdiği, % 14,3'ü kürdi makam dizisine yer verildiği görülmektedir. 11.sınıfta %35,7'si yer vermediği, %7,1'i kürdi makam dizisine, %21,4'ü Karcıgar makam dizisine, % 21,4'ü hicaz makam dizisine, '14,3'ü nikriz makam dizisine yer verdiği görülmektedir. 12.sınıfta %64,3'ü yer vermediği, %7,1' i nikriz makam dizisine,

%14,3'ü saba makam dizisine, %14,3'ü segâh makam dizisine yer verdiği görülmektedir.

Buna göre Tablo 4.3.5. ve Tablo 4.3.6. karşılaştırıldığında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmaktadır ($p>5$). 11.sınıfta daha çok yer verildiği ancak müfredatta 11.sınıfta karcığâr, hicaz, nikriz makam dizilerine yer verilmesine rağmen piyano öğretmenleri kürdi makam dizisine de yer verdikleri görülmektedir. 12.sınıfta hüzzam, segâh, saba makam dizileri yer alması gerekirken piyano öğretmenleri segah, saba ve nikriz makam dizisine yer verdikleri hüzzam makam dizisine hiç yer vermediklerini belirtmektedirler. 9. ve 10.sınıfta piyano öğretmenlerinin makam dizilerine çok fazla yer verilmemesini bir piyano öğretmeni “*Öğrenciler piyanoya yeni başladıkları için Klasik Batı müziği teknikleri oluşmadan Türk müziği tekniklerine geçemiyoruz bu sebepten dolayı Türk müziği dizileri ve eserleri konusunda piyano eğitiminde eksik kalıyor*” ifadesini belirtmektedir. Müfredat programı ile karşılaştırma yapıldığında piyano öğretmenlerinin piyano ders müfredatını uygulamadıkları, öğrenci durumlarına ve seviyelerine göre eğitim-öğretim gerçekleştirdiği, ifade edilebilir.

Tablo 4.3.7 Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde İçeriğinde Makamsal Dizilerinin Yer Aldığı Kaynaklardan Faydalaniyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

“Piyano eğitiminizde içeriğinde makam dizilerinin yer aldığı kaynaklardan faydalaniyor musunuz?”	F	%
Evet	6	42,9
Hayır	8	57,1
Toplam	14	100,0

Tablo 4.3.7’de piyano öğretmenlerinin piyano eğitiminde içeriğinde makam dizilerinin yer aldığı kaynaklardan % 57,1’i faydalanmadıklarını, %42,9’u faydalandıklarını belirtmektedir.

Tablo 4.3.8. Piyano Öğretmenlerinin, İçeriğinde Makamsal Dizilerin Yer Aldığı Kaynaklar Arasında Hangilerinden Faydalandıklarına İlişkin Yanıtlar

KİTAP İSİMLERİ	F	%
Muammer Sun-Türk müziği makam dizileri	1	7,1
MEB- 9.10.11. ve 12. sınıf piyano kitabı	3	21,4
Mehtap Aydın- Makamsal Yapıdaki 10 Piyano Eserinin Müziksel Analizi ve Teknik Güçlüklerine Yönelik Alıştırma Örnekleri kitabı	1	7,1
Gül Çimen ve Nevhiz Ercan- Piyano Albümü	1	7,1
Hiçbiri	8	57,1
Toplam	14	100,0

Tablo 4.3.8’de görüldüğü gibi içeriğinde makamsal dizilerin yer aldığı kitapların kullanım bakımından incelendiğinde 14 piyano öğretmenin %57,1’i bu kaynaklardan hiç yararlanmadığını, %21,4’ü MEB’in piyano kitabından faydalandıkları, %7,1’i Muammer Sun’un “Türk Müziği Makam Dizileri” kitabından faydalandıkları, %7,1’i Mehtap Aydın’ın “Makamsal Yapıdaki 10 Piyano Eserinin Müziksel Analizi ve Teknik Güçlüklerine Yönelik Alıştırma Örnekleri” kitabından faydalandıkları, %7,1’i ise Gül Çimen ve Nevhiz Ercan’ın Piyano Albümü’nden faydalandıkları görülmektedir.

Buna göre piyano öğretmenlerinin içeriğinde makamsal dizilerin yer aldığı kaynaklardan çok faydalanmadıkları görülmektedir. Bu durum piyano öğretmenlerinin makamsal dizi çalışmalarına müfredat doğrultusunda yer vermedikleri durumu ile paralel bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 4.3.9. Piyano Öğretmenlerinin “Makam Dizileriyle İlgili Çalışmaların Yer Aldığı Kaynaklar Hakkında Görüş ve Önerileriniz Hangi Yöndedir?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

Piyano Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri	Kişi Sayısı
Makam dizileriyle ilgili çalışmalar müfredat programında daha yoğun olabilir.	1
Makam dizileriyle ilgili çalışmaların yer aldığı kaynaklar çok fazla bulunmamaktadır.	2
Makam dizileriyle ilgili sadece Muammer Sun’un kitabı bulunmakta ve bu da öğrenciler için yeterli değildir.	1
MEB’in 2001 yayını 9.10.11. ve 12.sınıf piyano kitabı kullanılmaktadır. 2006’da çıkan kitapların öğrenci seviyesine hiç uygun değildir.	2
TOPLAM	6

Tablo 4.3.9 de görüldüğü gibi piyano öğretmenlerinin makamsal dizilerin içeriğinde yer aldığı kaynaklar hakkında 14 piyano öğretmeninden 6 kişi görüş ve önerileri de bulunmuştur. 2 kişi makam dizileriyle ilgili çalışmaların yer aldığı kaynakların fazla bulunmadığını, 2 kişi yeni 2006 yılında çıkan piyano kitaplarının içeriği öğrenci seviyesine hiç uygun olmadığını, 1 kişi makam dizileri ile ilgili sadece Muammer Sun’un kitabının olduğunu ve o kaynaktan yararlandığını, 1 kişi ise makam dizileriyle ilgili çalışmaların müfredat programında daha yoğun olması gerektiğini belirtmektedir.

4.4. Piyano Öğretmenlerinin ve GSSL Öğrencilerinin Piyano Eğitiminde Kullanılan Çağdaş Türk Müziği Eserlerini Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu alt bölümde MEB tarafından hazırlanan piyano ders müfredatında var ÇTPM eserlerine ne oranda yer verildiği, ÇTPM eserlerini icra ederken yaşadıkları teknik güçlüklerin neler olduğu ve piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri ile ilgili çalışmaların makam bilgisinin geliştirilmesine yönelik sağladığı katkılar hakkında neler olduğuna ilişkin görüşler tablolar halinde yorumlanacaktır.

Tablo 4.4.1 Piyano Öğretmenlerinin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Piyano Müziği Bestecilerinin Eserlerine Yer Veriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

		Hiçbir zaman		Nadiren		Genellikle		Her zaman		Toplam	
Alan Çalgısı		f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
	Piyano	0	0	7	50,1	0	0	2	14,3	9	64,4
	Çello	0	0	1	7,1	0	0	0	0	1	7,1
	Kanun	0	0	1	7,1	0	0	0	0	1	7,1
	Obua	1	7,1	0	0	0	0	0	0	1	7,1
	Viyola	0	0	0	0	1	7,1	0	0	1	7,1
	Gitar	1	7,1	0	0	0	0	0	0	1	7,1
Toplam		2	14,3	9	64,3	1	7,1	2	14,3	14	100

Tablo 4.4.1 de alan çalgısı piyano olan öğretmenler %50,1 nadiren ÇTPM yer verdikleri,% 14,3’ü ise her zaman yer verdiği görülmektedir. Alan çalgısı çello ve kanun olan öğretmenlerin piyano eğitiminde %7,1’i nadiren ÇTPM’ne yer verdiği görülmektedir. Alan çalgısı viyola olan öğretmenin piyano eğitiminde %7,1 genellikle ÇTPM’ne yer verdiği görülmektedir. Alan çalgısı Obua ve Gitar olan öğretmenlerin piyano eğitiminde ÇTPM’ne hiçbir zaman yer vermediği görülmektedir.

Tablo 4.4.2 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Piyano Müziği Bestecilerinin Eserlerini Seslendiriyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Dağılımı

Sınıf	Evet		Hayır	
	F	%	F	%
9	33	20,0	37	32,2
10	43	26,1	27	23,5
11	42	25,5	28	24,3
12	47	28,5	23	20,0
Toplam	165	100,0	115	100,0

Tablo 4.4.2’de anket uygulanan 280 öğrencinin “Piyano eğitiminde ÇTPM eserlerine seslendiriyor musunuz?” sorusuna 165 kişi evet, 115 kişi hayır cevabını verdiği görülmektedir. 165 öğrencinin sınıflara göre dağılımına bakıldığında en fazla %28,5’i 12.sınıf olduğu, % 26,1’i 10.sınıf olduğu, %25,5’i 11.sınıf olduğu, % 20’sinin de 9.sınıf olduğu görülmektedir. Buna göre ÇTPM bestecilerinin eserlerine en çok 12. sınıfta yer verilmektedir, denilebilir.

Piyano eğitiminde ÇTPM eserlerinin sınıflara göre dağılımı arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p>5$).

Tablo 4.4.3. Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Çağdaş Türk Müziği Bestecileri Eserlerine Hangi Sıklıkta Yer Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Dağılımı

ÇTPM sıklık dereceleri	F	%
Nadiren	96	58,2
Genellikle	62	37,6
Her zaman	7	4,2
Toplam	165	100,0

Tablo 4.4.2’de 280 öğrenciden 165’i ÇTPM eserlerine yer verildiğini belirtmektedir. Tablo 4.4.3’de görüldüğü gibi öğrencilerin piyano derslerinde Çağdaş Türk müziği eserlerine %58,2’si nadiren, %37,6’sı genellikle, %4,2’si her zaman yer verildiği görülmektedir.

Tablo 4.4.1 incelendiğinde çıkan istatistik sonuçlarına göre GSSL piyano öğretmenlerinin %64,4 ü alan çalgısı piyano olduğu görülmektedir. Alan çalgısı piyano dışında olan öğretmenlerin %7,1 hiçbir zaman, nadiren ve genellikle yer verildiği görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin de ÇTPM eserlerine en çok 12.sınıfta icra ettiklerini belirtmektedir. Buna göre piyano eğitiminde ÇTPM eserlerine çok az yer verildiği ortaya çıkmaktadır

Piyano eğitiminde ÇTPM eserlerine ne derecede yer verildiğine ilişkin birçok araştırma yapılmıştır. Sungurtekin'in (2002) araştırmasında eğitim fakülteleri müzik bölüm başkanları ile yapılan anket sonucunda ÇTPM eserlerine %60 kısmen yer verildiği, %40 ise çok az yer verildiği belirtilmektedir. Bulut'a göre ÇTPM eserlerine az yer verilmesinin sebebi ÇTPM eserlerinin teknik açıdan zor olduğu bu eserlere uygun etüt ve dizilerin daha yaygın ve kullanılabilir olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Tablo 4.4.4. MEB GSSL Piyano Ders Müfredatında Yer Alan ÇTPM Eserlerinin Sınıflara Göre Dağılımı

SINIF	Müfredatta Yer Alan Çağdaş Türk Piyano Müziği Eseleri
9	Mummer Sun'un eserlerine yer verilebilir.
10	İlhan Tonger Bozkırda akşam, Uykuda, Köy yolunda Naci Madanoğlu Kaleden kaleye.. gibi eserlere yer verilebilir
11	A.Adnan Saygun İncinin kitabı Masal Çağdaş dönem eserleri çalabilir.
12	Naci Madanoğlu 9 Türkü Ulvi Cemal Erkin Duyuşlar gibi Çağdaş dönem eserler çalınabilir

Tablo 4.4.4'e bakıldığında MEB tarafından hazırlanan müfredatta ÇTPM eserlerinden 9.sınıfta Muammer Sun'un eserleri, 10. sınıfta İlhan Tonger, Naci Madanoğlu'nun eserleri, 11.sınıfta A.Adnan Saygun'un eserleri ve 12.sınıfta ise Naci Madanoğlu ve Ulvi Cemal Erkin'in eserleri çalınabilir şeklinde müfredatta belirtilmektedir.

Tablo 4.4.5. Piyano Öğretmenlerinin “ 9. 10. 11. ve 12. Sınıfta Çağdaş Türk Piyano Eserlerinden Hangilerine Yer Veriyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

ÇTPM bestecileri	Sınıf9		Sınıf10		Sınıf11		Sınıf12	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Yer vermiyor	10	71,4	6	42,9	3	21,4	3	21,4
Erdal tuğcular	0	0,0	3	21,4	3	21,4	7	50,0
Ertuğrul Bayraktar	0	0,0	0	0,0	1	7,1	1	7,1
Muammer Sun	2	14,3	3	21,4	2	14,3	0	0,0
Naci Madanoğlu	1	7,1	1	7,1	0	0,0	0	0,0
İlhan Baran	1	7,1	1	7,1	0	0,0	0	0,0
Necdet Levent	0	0,0	0	0,0	5	35,7	2	14,3
Ulvi Cemal Erkin	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	7,1
Toplam	14	100,0	14	100,0	14	100,0	14	100,0

Tablo 4.4.5 de görüldüğü gibi 9.sınıfta % 71,4’ü ÇTPM eserlerine yer vermediği %14,3’ü Muammer Sun’un eserlerine, %7,1’i Naci Madanoğlu’nun eserlerine,% 7,1’i ise İlhan Baran’ın eserlerine yer verildiği görülmektedir. 10.sınıfta %42,9’u ÇTPM eserlerine yer vermediği, %21,4’ü Erdal Tuğcuların eserlerine, %21,4’ü Muammer Sun’un eserlerine,% 7,1’i Naci Madanoğlu, % 7,1’i ise İlhan Baran’ın eserlerine yer verildiği görülmektedir. 11.sınıfta %21,4 ‘ü yer vermediği, % 21,4’ü Erdal Tuğcular’ın eserlerine, %7,1’i Ertuğrul Bayraktar’ın eserlerine, % 14,3’ü Muammer Sun’un eserlerine, %35,7’si ise Necdet Levent’in eserlerine yer verildiği görülmektedir. 12.sınıfta %21,4’ü yer vermediği, %50’si Erdal Tuğcular’ın eserlerine yer verdikleri %7,1’i Ertuğrul Bayraktar’ın eserlerine, %14,3’ü Necdet Levent’in eserlerin, %7,1’i ise Ulvi Cemal Erkin’in eserlerine yer verdiğini görülmektedir.

Buna göre piyano öğretmenlerinin piyano eğitiminde ÇTPM eserlerine en az 9.sınıfta yer verildiği, en çok 11. ve 12.sınıfta yer verilmektedir. Tablo 4.4.4 de MEB tarafından hazırlanan müfredatın içeriği ile piyano öğretmenlerinin piyano eğitiminde ÇTPM eserlerine yer verme durumlarını incelediğimizde İlhan Tonger ve A.Adnan Saygun eserlerine piyano öğretmenlerinin hiç yer vermediği görülmektedir. Bu durumu karşılaştırdığımızda müfredat ile pek bağdaşmadığı ortaya çıkmaktadır. Yapılan görüşmede GSSL bir piyano öğretmeni “9.sınıf öğrencileri piyano eğitimine yeni başladıkları için dersin büyük kısmı teknik çalışmaları ile geçmektedir. Daha çok Czerny, Sonatinler çalışmaktayız. Diğer sınıflarda ÇTPM eserleri öğrenci seviyesinin üstüne olduğu için ve ÇTPM repertuarı kısıtlı olduğu için çok az yer veriyorum ve piyano kitaplarının içeriği öğrenci seviyesine hiç uygun olmadığını da belirtmek istiyorum” görüşündedir. Yapılan görüşmelerde 2006 da çıkan yeni kitapların öğrenci seviyesine pek uygun olunmadığı görüşündedir. Birçok piyano öğretmeni hala eski kitapları kullanmaya devam etmektedir.

Tablo 4.4.6. Piyano Öğretmenlerinin “Öğrencilerinizin ÇTPM Eserlerini Seslendirirken Karşılaştığınız Güçlükler Var mı?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

	F	%
Evet	8	57,1
Hayır	6	42,9
Toplam	14	100,0

Tablo 4.4.6 da görüldüğü gibi ÇTPM eserlerini icra ederken öğrencilerin karşılaştıkları teknik güçlüklerle karşılaşma oranında 14 piyano öğretmeninden % 57,1 i evet, %42,9’u hayır cevabını belirtmektedir.

Tablo 4.4.7. Piyano Öğretmenlerinin, “Öğrencileriniz ÇTPM Eserlerini Çalışırken Karşılaştıkları Teknik Güçlükler Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

ÇTPM eserlerini çalışırken karşılaştıkları teknik güçlükler	F	%
Türk müziği akor sistemi ve armonisini anlamakta sorun yaşamaktadır.	3	21,4
Aksak ritimleri uygulamada sorun yaşamaktadır.	6	42,9
Herhangi bir sorun yaşamamaktadır.	5	35,7
Toplam	14	100,0

Tablo 4.4.7’de görüldüğü gibi ÇTPM eserlerini çalışırken öğrencilerin karşılaştıkları teknik güçlükler, % 42,9’u aksak ritimleri uygulamada sorun yaşamakta, %21,4’ü Türk müziği akor sistemi ve armonisini anlamakta sorun yaşamakta, %35,7’si ise herhangi bir sorun yaşamamakta olduğunu belirtmektedir.

Tablo 4.4.8 Ankete Katılan Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde ÇTPM Makamsal Eserleri Çalarken Yaşadığınız Teknik Güçlükler Nelerdir? Sorusuna İlişkin Yanıtlar

Makamsal Eserleri Çalarken Yaşadıkları Teknik Güçlükler	F	%
Değiştirici işaretleri çalarken sorun yaşamaktadır.	2	2,3
Parmak numaralarını doğru kullanamamaktadır.	32	36,4
Parmak geçişlerinde sorun yaşamaktadır.	8	9,1
Ritimleri doğru uygulayamamaktadır.	37	42,0
Fa anahtarını okumada güçlük çekmektedir.	4	4,5
Sağ- sol el koordinasyonunu sağlayamamaktadır.	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tablo 4.4.8 de görüldüğü gibi 280 öğrenciden 88 öğrenci makamsal eserleri icra ederken teknik güçlük yaşadıklarını belirtmiştir. % 42’si ritimleri doğru uygulayamadıklarını, % 36,4’ü parmak numaralarını doğru kullanamadıklarını, %9,1’i parmak geçişlerinde sorun yaşadıklarını, %5,7’si sağ-sol el koordinasyonunu

sağlayamadıklarını, %4,5'i fa anahtarını okumakta güçlük çektiğini, %2,3'ü ise değiştirici işaretleri çalarken sorun yaşadıklarını belirtmektedir.

Buna göre öğrencilerin daha çok ritimleri çalarken problem yaşadıkları belirtilmektedir. Bu da Batı müziğinde modern ritim kalıpları dediğimiz 2/4, 3/4, 4/4 lük eserlerini öğrenciler daha çok çalıştıkları için Türk müziği eserlerini çalarken aksak ritimler dediğimiz 5/8, 6/8, 7/8, 9/8'lik gibi ritimleri çalmakta zorluk çektikleri ortaya çıkmaktadır. Bu tür problemlerin çıkması da öğrencilerin eserlere yönelik etüt ve dizi çalışmaların az yapılmasından veya hiç yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

Piyano eğitiminde diğer yaşanan teknik problemler hem Batı müziği eserlerinde hem de Türk müziği eserlerinde görülmektedir. Bu da yine etüt ve dizi çalışmalarının yetersiz yapılmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4.4.9 Ankete Katılan 9.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkılar Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

9.SINIF	Kişi Sayısı
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri teknik açıdan gelişmeyi sağlar.	4
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makam bilgisinin gelişmesine katkı sağlar.	2
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, müzik kulağının gelişmesine katkı sağlar.	2
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makamları ayırt etmesine katkı sağlar.	2
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makamsal eserleri icra ederken daha kolay çalabilmesine katkı sağlar.	5
Piyano eğitiminde makam dizilerinin öğretilmesine yer verilmemesinden dolayı makam bilgisini geliştirilmesine yönelik herhangi bir katkı sağlamamaktadır.	45
TOPLAM	70

Tablo 4.4.9’da görüldüğü gibi 7 GSSL’nde 9.sınıfta okuyan 70 kişiden 4 kişi piyano eğitiminde makam dizilerinin teknik açıdan geliştirdiğini, 2 kişi makam bilgilerinin geliştirdiğini, 2 kişi makam dizilerinin müzik kulaklarını geliştirdiğini, 2 kişi makamları birbirinden ayırt ettiklerini ve 5 kişi ise makamsal eserlerini çalışırken teknik açıdan daha kolay çalıştıkları görülmektedir. 45 kişi ise makam dizilerinin öğretimine yer verilmediğinden dolayı makam bilgisini geliştirilmesine yönelik herhangi bir katkı sağlamadığı görülmektedir. GSSL’nde 9.sınıf da okuyan öğrencinin verdiği yanıtla göre *“Piyano eğitimine yeni başladığım için klasik müzik çalışıyoruz, makamlar hakkında hiçbir bilgin yok”* piyano eğitiminde 9.sınıfta Klasik Batı müziği tekniği çalıştıkları, daha çok majör-minör dizilerine yer verildiği için makam dizilerini tanımadıklarına ilişkin görüşler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.4.10 Ankete Katılan 10.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

10.SINIF	Kişi Sayısı
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri müzik kulağının gelişmesine katkı sağlar.	12
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makam bilgisinin gelişmesine katkı sağlar.	11
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileriyle Türk müzik kültürünü tanımayı sağlar.	2
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri ile Batı müziği ve Türk müziği arasındaki farklılıkları anlamayı sağlar.	3
Piyano eğitiminde makam dizilerinden bazılarını sadece teori olarak verilmesinden dolayı makamları tanınamamaktadır.	3
Piyano Batı müziği çalgısı olduğundan dolayı piyano eğitiminde makam dizilerinde geleneksel Türk müziğindeki koma sesleri tam duyulmadığı için katkı sağlamamaktadır.	8
Piyano eğitiminde Türk müziği makam dizileriyle ilgili çalışmaların pek fazla yer verilmediği için makam bilgisinin gelişmesine yönelik herhangi bir katkı sağlamamaktadır.	31
TOPLAM	70

Tablo 4.4.10’da görüldüğü gibi 7 GSSL’nde 10.sınıfta okuyan 70 kişiden 12 kişi makam dizilerinin müzik kulağını geliştirdiği, 11 kişi makam bilgisine katkı sağladığı, 2 kişi Türk müzik kültürünü tanımayı sağladığı, 3 kişi Batı müziği ile Türk müziğini ayırt edebildiği görülmektedir. 3 kişi piyano eğitiminde makam dizilerinden bazılarını sadece teori olarak öğretildiğinden dolayı makamları tanıyamadıkları görülmektedir. 8 kişi piyanonun Batı müziği çalgısı olduğundan dolayı geleneksel müzikteki koma sesleri duyamadığı görülmektedir. GSSL’de 10.sınıf da okuyan öğrencinin verdiği yanıtı göre *“Piyano tampere bir çalgı olduğu için makamlarda komalar kulağımıza olması gerektiği gibi gelmiyor. Türk müziği çalgılarıyla yapılırsa daha iyi olacağını düşünüyorum”* geleneksel müziğimizdeki makam kavramı ile piyano eğitimindeki makamsal dizilerin karıştırıldığı görülmektedir. 31 kişi ise piyano eğitiminde makam dizilerine yer verilmediğinden dolayı makam bilgisini geliştirilmesine yönelik hiçbir katkısı olmadığı görüşündedir.

Tablo 4.4.11 Ankete Katılan 11.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz? Sorusuna İlişkin Yanıtlar

11.SINIF	Kişi Sayısı
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri müzik kulağının gelişmesine katkı sağlar.	3
Türk müziği eğitiminde öğretilen makamlar ile piyano eğitiminde uygulanan makam dizileri makam bilgisinin gelişmesine katkı sağlar.	16
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizilerinin Klasik müzikte de daha rahat ritim uygulamayı ve parmak numarasını doğru kullanmayı sağlar.	3
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizilerini çalıştıktan sonra Türk müziği eserlerini teknik açıdan doğru çalabilmesini sağlar.	2
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizilerini diğer çalgılarda da rahatlıkla çalabilmesini sağlar.	3
Türk müziği dersinde anlaşılmayan makam dizilerinin birçok sesini piyano ile anlamasına katkı sağlar.	2
Piyano eğitiminde makam dizilerine pek yer verilmediği için makam bilgisinin gelişmesine yönelik bir katkı sağlamamaktadır	42
TOPLAM	70

Tabloda 4.4.11’de görüldüğü gibi 7 GSSL’de 11.sınıfta okuyan 70 kişiden 3 kişi makam dizilerinin müzik kulağını geliştirdiği, 16 kişi Türk müziği eğitiminde öğretilen makamların piyano eğitimine uygulandığında makam bilgisini geliştirdiği, 3 kişi Türk makam dizilerini çalıştığı zaman klasik müzik eserlerini ve dizilerini de daha rahat icra ettiği, 2 kişi makam dizilerini çalıştıktan sonra piyano da Türk müziği eserlerini teknik açıdan doğru çaldığı, 3 kişi piyano eğitiminde öğretilen makam dizilerini diğer çalgılarda da rahatlıkla çalabildiği, 2 kişi Türk müziğindeki makam dizilerinin birçok sesini piyano ile daha rahat anladığı görülmektedir. 42 kişi ise piyano eğitiminde makam dizilerine yer verilmediği için makam bilgilerinin gelişmesine yönelik bir katkı sağlamadığı görülmektedir. GSSL’de 11.sınıf da okuyan öğrencinin verdiği yanıtı göre bu durumu “*Genelde Batı müziği ağırlıklı eğitim aldığımız için ülkemizin müziğini tanımak için iyi bir fırsat fakat Türk müziği eğitiminden uzak kaldığımız için kendi kültür müziğimizi öğrenemiyoruz*” ifade etmiştir. GSSL’de Batı müziği eğitimi ağırlıkta olduğu için Türk müziği eğitime çok az yer verilmektedir. Bazı liselerde ise hiç yer verilmediği görülmektedir. Bu da öğrencilerin Türk müziği eğitiminden uzak yetiştirildiği için Türk müzik kültürünü öğrenemedikleri kanaatine varılmaktadır.

Tablo 4.4.12 Ankete Katılan 12.Sınıf Öğrencilerin “Piyano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

12.SINIF	Kişi Sayısı
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri ezgisel ve armonisel açıdan müzik kulağını gelişmesine katkı sağlar.	4
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makam bilgisini teori bakımından gelişmesine katkı sağlar.	3
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri MİÖY derslerinde makamsal solfej ve dikte çalışmalarının makam bilgisini daha çok gelişmesine katkı sağlar.	12
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri çalışması yapıldıktan sonra Türk müziği eserlerini teknik açıdan doğru çalabilmesini sağlar.	5
Piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri, makamların ses aralıklarının kulağına yerleşmesi ile diğer çalgılarda duyduğunda makamları ayırt etmesine katkı sağlar.	3
Piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerine yer verilmediği için makam bilgisinin gelişmesine yönelik herhangi bir katkı sağlamamaktadır.	43
TOPLAM	70

Tabloda 4.4.12’de görüldüğü gibi 7 GSSL’de 12.sınıfta okuyan 70 kişiden 4 kişi piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri ezgisel ve armonisel açıdan müzik kulağını geliştirdiği, 3 kişi makam bilgisini teori bakımından geliştirdiği, 12 kişi MİÖY derslerinde makamsal solfej ve dikte çalışmalarının makam bilgisini daha çok geliştirdiği, 5 kişi piyano eğitiminde makam dizileri çalışması yapıldıktan sonra Türk müziği eserlerini teknik açıdan doğru çalabildiği, 3 kişi öğretilen makam dizileri, makamların kulağına yerleşmesi ile diğer çalgılarda duyduklarında makamları tanıyabildikleri görülmektedir. 43 kişi ise piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerine yer verilmediği için makam bilgilerinin gelişmesine yönelik herhangi bir katkı

sağlamadığı görülmektedir. GSSL’de 12. sınıf da okuyan öğrencinin verdiği yanıtla göre bu durumu “*Çalışmaların çok iyi bir tercih olduğunu fakat bunu öğretecek kişilerin bu konudaki yeterliliklerinin test edilmesi gerektiğini düşünüyorum*” şeklinde ifade etmiştir. Pişano öğretmenleri genelde Batı müziğı eğitimi aldıkları için Türk müziğinden uzak yetiştirilmektedir. Pişano eğitiminde Türk müziğı repertuarı çok kısıtlı olduğu için öğrencilerde Türk müziğinden uzak yetiştirilmektedir. Bu da pişano ders müfredatında Türk müziğı eserlerine çok yer verilmediğinin göstergesidir.

Tablo 4.4.13 Pişano Öğretmenlerinin “Pişano Eğitiminizde Öğretilen Makam Dizileri İle İlgili Çalışmaların Makam Bilginizin Geliştirilmesine Yönelik Sağladığı Katkıları Hakkında Neler Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Yanıtlar

Pişano Öğretmenlerinin Görüşleri	Kişi Sayısı
Pişano eğitiminde öğretilen makam dizileri ile MİOY derslerinde makamsal dikte, solfej eğitimi Türk müziğini öğrenmesi bakımından katkı sağlamaktadır.	4
Pişano eğitiminde öğretilen makam dizileri Türk müziğı eserlerine, okul şarkılarına ve türkölere eşlik edebilmeyi sağlamaktadır.	1
Pişano eğitiminde öğretilen makam dizileri Batı müziğı ve Türk müziğı ton duyuşları arasındaki farkları ayırt edebilmesine katkı sağlar.	1
Pişano eğitiminde öğretilen makam dizileri, Türk müziğı eserleri çalarken teknik açıdan doğru çalabilmesini sağladığı için çok az katkı sağlar.	2
Pişano Batı çalgısı olması bakımından makam dizilerinin ses aralıklarını pişano eğitiminde öğrencilere hissettirilmemektedir o yüzden bir katkı sağlamamaktadır.	3
Pişano eğitiminde öğretilen makam dizileri makam bilgisini geliştirilmesi bakımından hiçbir yarar sağlamamaktadır.	3
TOPLAM	14

Tabloda 4.4.13’de görüldüğü gibi 14 kişi ile yapılan görüşmede 4 kişi piyano eğitiminde yapılan makam dizileri çalışmaları Türk müziği kuramı, MİOY dersinde makamsal dikte ve solfej konularında yararı olduğu görüşünde, 1 kişi makam dizileri öğrencilerin Türk müziği eserlerine, okul şarkılarına ve türkülere piyanoda eşlik edebilmesini sağladığı görüşünde, 1 kişi piyano eğitiminde çalışılan makam dizilerinin, öğrencilerin Batı müziği majör-minör tondaki eserlerle, Türk müziği makamsal ezgileri birbirinden ayırt edebildiği görüşündedir. 2 kişi ise makam dizileri çalışmaları Türk müziği eserlerini icra ederken teknik açıdan daha kolay çalabildiği ve çok az katkı sağladığı görüşündedir.

3 kişi piyanonun Batı çalgısı olması bakımından makam dizilerinin ses aralıklarını piyano eğitiminde hissettiremediğini belirtmiştir. GSSL’de çalışan bir piyano öğretmenine göre bu durumu “*Makamın ton bilgisini öğrencinin hissetmesi gerekir. O hissiyatı bir hicaz da hissedebilir ama bir karcıgar da hissetmeyebilir. Belki bir kürdili hicaz ile hicazı ayırt edemeyebilir. Bir rast ile nihavendi karıştırabilir. Hani öğrenme dediğimiz şey nereye kadar belki piyanoda çalabilir ama onu bağlama üzerinde veya ud da duyduğu zaman aynı öğrenmeyi gerçekleştirdik mi diyemem çünkü bunların dönütleri yok bana*”. Başka bir piyano öğretmeni ise “*Makamı tam sesleriyle çalamıyoruz. Koma sesler yok. Dolayısıyla sadece diziye çalmak makam hakkında bir bilgi vermiyor. Seyir, güçlü, durak gibi kavramlar öğrenilmiyor. Dolayısıyla majör, minör modda ki gamların düz, ters, paralel, 3’lü, 6’lı gibi birleşik şekillerde çalışılmasını daha yararlı buluyorum. Sadece makam dizisine benzer bir şeyi gam olarak çalmak çok yararlı değil bana göre*” şeklinde ifade etmiştir.

Verilen cevaplardan öğretmenlerin, daha önceki sorulara verdiği yanıtlara benzer şekilde geleneksel Türk müziğindeki makam kavramı ile piyano eğitiminde araç olarak kullanılacak makamsal malzeme kavramını karıştırdığı anlaşılmaktadır. 3 piyano öğretmeni ise makam dizilerini hiç kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. GSSL’de görev yapmakta olan bir piyano öğretmeni ise “*Türk müziği eserlerine yer vermediğim için makam dizilerine de yer vermiyorum müfredata karşı geliyorum. Piyanoya Türk müziğinin yakışmadığını düşünüyorum bana kızıyor olabilirler ama ben böyle düşünüyorum. Türk müziğini yapabilmek için girdisini çıktısını bilmeden sadece makam dizilerini çalmak olmaz o yüzden ben çaldırmıyorum. Evrensel müzik olan Klasik müziğe çok ağırlık vermemiz gerektiği inancındayım*” şeklinde ifade etmiştir.

Bu ifadeler yine yukarıdaki sorulardan alınan yanıtlara benzer şekilde müfredata uyulmadığını, MEB tarafından hazırlatılan içeriğe ve eğitim-öğretim planına sadık kalınmadığını, yine bir yukarıdaki duruma benzer şekilde öğretmen yeterliklerinde sorun olduğunu, geleneksel makam kavramı ile piyano eğitiminde kullanılan makamsal dizi kavramının birbirine karıştırıldığını açıkça göstermektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayanılarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

- GSSL’nde görev yapan 14 piyano öğretmenin mesleki tecrübeleri, ortalama olarak 12 yıldır ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu lisans mezunudur.
- GSSL’nde görev yapan 14 piyano öğretmenin, 9 tanesinin alan çalgısı piyano diğer 5 tanesinin ise gitar, kanun, viyola, çello ve obua olmakla birlikte alan çalgısı piyano olmayan öğretmenlerinde piyano dersine girdikleri saptanmıştır.
- Adana, Ankara, Ordu, İstanbul, İzmir, Malatya, Şanlıurfa GSSL’nde araştırmaya katılan 280 öğrencinin 119’u erkek, 161’i ise kız öğrenci olduğu elde edilen sonuçlar arasındadır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenleri yeni müfredatın ve piyano kitaplarındaki öğretim basamak sisteminin öğrenci seviyesine uygun olmadığını ifade etmektedirler.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin piyano eğitiminde yer alan Türk müziği makam dizilerine, mesleki kıdemleri az olan piyano öğretmenlerinin daha çok yer verdikleri saptanmıştır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin çoğunun daha çok tonal dizilere yer verdikleri, Türk müziği makam dizilerine ise müfredat paralelinde değil kendi tercihlerine ve öğrenci seviyesine uygun olarak yer verdikleri, 9. ve 10. sınıflarda öğretmeleri gereken makam dizilerini, daha üst sınıflarda öğrettikleri,

bu nedenle de bu dizilere 11. ve 12.sınıflarda daha çok yer verdikleri saptanmıştır.

- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin MEB’nın piyano müfredatında yer alan 10 tane Türk müziği makam dizisinin içinden Hüzam dizisine hiç yer vermedikleri ve sadece 2 piyano öğretmenin Saba ve Segâh makam dizilerine yer verip diğerlerinin ise bu makam dizilerine hiç yer vermediği saptanmıştır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinden bir kısmının geleneksel makam kavramı ile piyano eğitiminde kullanılan makamsal dizi kavramını birbirine karıştırdığı saptanmıştır.
- GSSL’nde araştırmaya katılan öğrencilerin piyano derslerinde piyano öğretmenleri tarafından tonal dizi çalışmalarına daha çok yer verilmesi sebebiyle piyano dersinde Türk müziği makam dizisi çalışmalarına büyük oranda zaman ayırmadığı saptanmıştır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin çoğu içerisinde Türk müziği makam dizilerinin de yer aldığı kitaplardan yararlanmadıkları, piyano öğretmenlerinin büyük çoğunluğu MEB’nın 9.10.11. ve 12. piyano kitabından yararlandıkları, bir kısmının ise “Muammer Sun -Türk Müziği Makam Dizileri”, “Mehtap Aydın - Makamsal Yapıdaki 10 Piyano Eserinin Müziksel Analizi ve Teknik Güçlüklerine Yönelik Alıştırma Örnekleri” ve “Gül Çimen ve Nevhiz Ercan –Piyano Albümü” kaynaklarından yararlandıkları saptanmıştır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin alan çalgıları piyano olan öğretmenlerin ÇTPM eserlerine daha çok yer verdiği saptanmıştır.
- GSSL’nde görev yapan piyano öğretmenlerinin büyük çoğunluğu 9.sınıfta ÇPTM eserlerine çok az yer vermektedir. 10. 11. ve 12. sınıflarda ise bu eserlere yer verme oranları yükselmektedir.
- GSSL’de eğitim gören öğrencilerin ÇTPM eserlerini icra ederken en çok aksak ritimleri uygulamakta güçlük çektikleri, ÇTPM akor sistemi ve armonisini anlamakta problem yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

- GSSL’nde eğitim gören öğrencilerin çoğunun piyano eğitiminde öğretilen makam dizileri ile ilgili çalışmaların makam bilgisini geliştirmediği, daha çok MİOY derslerinde makamsal dikte yazma konusunda katkı sağladığı, okul şarkılarına ve türkülerine eşlik edebilmeyi sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulardan ortaya çıkan sonuçlardan hareketle GSSL’de piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarına yönelik öneriler şu şekilde sıralanabilir;

- GSSL’nde verilen piyano eğitiminde öncelikle piyano öğretmenleri Türk müziği makam dizileri, etüt ve eserleri ile ilgili çalışmaları daha fazla yaptırılmalıdır
- MEB tarafından hazırlanan ve şuan müfredatta uygulanan piyano ders kitaplarının içeriği öğrenci seviyelerine göre hazırlanıp, düzenlenmelidir.
- Öğrencilerin ÇTPM eserlerini rahat çalabilmeleri için Türk müziği makam dizilerini içeren gam çalışmalarına daha çok yer verilmelidir.
- ÇTPM eserlerini çalmasına yardımcı olması amacıyla Türk müziği armonisi, ritimleri ve makamsal dizileri ile ilgili etüt çalışmalarına daha çok yer verilmelidir.
- Piyano eğitiminde kullanılabilecek Türk müziği makam dizileri ile ilgili çalışma kitapları yeterli düzeye çıkarılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aydiner M. (2008). *Piyano Eğitiminde Makamsal Yapıdaki Eserlerin Seseleştirilmesinde Karşılaşılan Teknik Güçlükler ve Model Önerileri*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Bulut D. (2011). “*Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Görev Yapan Piyano Öğretmenlerinin Profilleri Üzerine Bir Araştırma*”. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi, Konya 2011, Sayı: 26, s. 89-102.
- Bulut F. (2002). *Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Çevik, B. (2007). “*Piyano Eğitimi Neden Zordur?*”. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Erzurum 2009, Sayı:15 s.63-79
- Çorak, E. (2007). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersindeki Başarıları ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Gence, D. (1988). *Çağdaş olmak ve Müzik, Çağdaş Teknoloji ve Sanat*. H.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları. Ankara.
- Karahan, A. S. (2004). *Çağdaş Türk Müziği Piyano Eserlerine Hazırlık Amacıyla Yazılan Etütlerin Öğrencilerin Eserleri Çalma Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.
- Karahan A.S. (2009). “*Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Eğitimi Sürecinde Çağdaş Türk Müziği Dağarının Yeri ve Önemi*”. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Samsun 23-25 Eylül 2009. s.1-4
- Kıvrak, İ. (2003). “*Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Piyano Eğitimi*” İnönü Üniv. Eğt. Fak. GSEB-MEABD, Cumhuriyetimizin 80.yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi Bildirileri, Malatya 2003,s.209-211,

- Kutluk, Ö. (2001). *Türkiye’deki Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi*. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.
- Otacıoğlu, S. (2005). *Müzik Öğretmenliği Piyano Dersi İçin Bir Model Denemesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul.
- Sun, M. (1998). *Türk Müziği Makam Dizileri*, Evrensel Müzikevi, Ankara.
- Sungurtekin, K.M.(1993). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerindeki Piyano Eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziğinin Yeri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Sungurtekin, K.M. (2002). “Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümlerindeki Piyano Eğitiminde Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Yeri”. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara 2002, Cilt:22, Sayı:3 s.59-68,
- Şimşek H. ve A. Yıldırım (2011) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 8.baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’ de Cumhuriyetin ilk Altmış Yılındaki Durum*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- WEB_1. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Dersi Öğretim Programı*. 2006, (9.10.11. ve 12. sınıflar) <http://meb.gov.tr/>, Son erişim tarihi: 13.09.2011
- WEB_2. (2006). ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=2&kno=131 (30.08.2011)
- WEB_3. (2010). ogm.meb.gov.tr/belgeler/ders_cizelge_haftalik.doc (14.03.2012)
- WEB_4. www.kultur.gov.tr/ (15.04.2012)

EKLER

Ek-1: Anket Formu

Ek-2: Görüşme Formu

Ek-3: İzin Belgeleri

Ek-1:**ANKET FORMU**

Bu araştırma, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen bir tez çalışması için yapılmaktadır.

Anket; Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri'nin müzik bölümü öğrencilerine uygulanacaktır. Anket içerisinde piyano eğitiminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarına yönelik sorular yer almaktadır. Anketteki tüm soruları, ilgili açıklamaları dikkatli okuyarak cevaplayınız. Ankete verilen cevaplar toplu olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle anket üzerine isim yazmanıza gerek yoktur.

Araştırmaya katıldığınız için çok teşekkür ederiz.

Duygu ZEREN

Erciyes Üniversitesi

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Müzik Ana Sanat Dalı

Yüksek Lisans Program Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

Cinsiyet: Erkek____ Bayan____

Yaş :____

Öğrenim görmekte olduğunuz okulunuzun adı:

Sınıfınız:_____

İçeriğe Yönelik Sorular

1. Piyano eğitiminizde Türk müziği makam dizileriyle ilgili çalışmalar yapıyor musunuz?

(Bu soruyla ilgili yanıtınız hayır ise 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. soruları atlayınız).

☐Evet ☐Hayır

2. Piyano eğitiminizde Türk müziği makam dizisi çalışmalarına ne sıklıkta yer verilmektedir?

☐Nadiren ☐Genellikle ☐Her Zaman

3. Piyano eğitiminizde aşağıdaki Türk müziği makam dizilerinden hangileriyle ilgili çalışmalar yaptınız?

☐Rast ☐Nihavent ☐Hüseyni ☐Kürdi
☐Karcığar ☐Hicaz ☐Nikriz ☐Hüzzam
☐Segâh ☐Saba

4. Makam dizileriyle ilgili yaptığınız çalışmalarda teknik güçlükler yaşıyor musunuz?

☐Evet (ise hangi tekniklerde sıkıntı yaşadığınızı belirtir misiniz?).

.....

☐Hayır

5. Piyano eğitiminizde Türk müziği makam dizileriyle ilgili kaynaklardan faydalaniyor musunuz?

☐Evet

☐Hayır

6. Piyano eğitiminizde Türk müziği makam dizileriyle ilgili olarak hangi kaynaklardan faydalaniyorsunuz?

☐Muammer Sun- Türk Müziği Makam Dizileri

☐MEB- 9.10.11. ve 12. sınıf Piyano kitabı

☐Diğeri (açıklayınız).....

7. Piyano eğitiminizde öğretilen makam dizisiyle bağdaşan eserler seslendiriyor musunuz?

☐Evet

☐Hayır

8. Piyano eğitiminizde Çağdaş Türk müziği bestecilerinin eserlerini seslendiriyor musunuz?

(Bu soruyla ilgili yanıtınız hayır ise 9. ve 10. soruyu atlayınız).

☐Evet

☐Hayır

9. Piyano eğitiminizde Çağdaş Türk Müziği bestecilerinin eserlerine ne sıklıkta yer verilmektedir?

☐ Nadiren

☐ Genellikle

☐ Her Zaman

10. Piyano eğitiminizde aşağıda ismi geçen Çağdaş Türk müziği bestecilerinden hangilerinin eserlerini icra ettiniz?

☐ Ahmed Adnan Saygun

☐ Muammer Sun

☐ Ulvi Cemal Erkin

☐ Erdal Tuğcular

☐ Ertuğrul Bayraktar

☐ İlhan Baran

☐ İlhan Tonger

☐ Naci Madanoğlu

☐ Diğer(açıklayınız).....

11. Piyano eğitiminizde makamsal eserleri seslendirirken teknik güçlükler yaşıyor musunuz?

(Bu soruyla ilgili yanıtınız evet ise 12.soruyu, hayır ise 13.soruyu yanıtlayınız).

☐ Evet

☐ Hayır

12. Yaşadığınız teknik güçlükler nelerdir? (Parmak numaralarını doğru kullanamıyorum, Ritimleri doğru uygulayamıyorum, vb...)

.....

13. Piyano eğitiminizde öğretilen makam dizileri ile ilgili çalışmaların makam bilginizin geliştirilmesine yönelik sağladığı katkılar hakkında neler düşünüyorsunuz?

.....

Ek-2:

GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme; **Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri müzik bölümlerinin 9.10.11. ve 12. sınıf öğrencilerine piyano eğitimi veren öğretmenlerin** piyano eğitim sisteminde Türk müziği makam dizilerinin kullanılma durumlarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Görüşme ile elde edilecek veriler ve görüşme yapılan öğretmenlerin şahsi bilgileri gizli tutulacak, hiçbir suretle yayınlanmayacaktır. İlginiz için teşekkürler.

Duygu ZEREN

Erciyes Üniversitesi

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Müzik Ana Sanat Dalı

Yüksek Lisans Program Öğrencisi

Bölüm

Kişisel Bilgiler

Çalıştığınız Kurum

Hizmet Yılıınız.....

Eğitim Durumunuz.....

Ana Çalgınız

Bölüm

İçeriğe Yönelik Sorular

Soru 1: Piyano eğitiminizde Çağdaş Türk Piyano müziği bestecilerinin eserlerine yer veriyor musunuz? Eğer yer veriyorsanız;

- 9. sınıf piyano eğitiminde Çağdaş Türk piyano eserlerinden hangilerine yer veriyorsunuz?
- 10. sınıf piyano eğitiminde Çağdaş Türk piyano eserlerinden hangilerine yer veriyorsunuz?
- 11. sınıf piyano eğitiminde Çağdaş Türk piyano eserlerinden hangilerine yer veriyorsunuz?
- 12.sınıf piyano eğitiminde Çağdaş Türk piyano eserlerinden hangilerine yer veriyorsunuz?

Soru 2: Öğrencilerinizin Çağdaş Türk Piyano müziği eserlerini seslendirirken karşılaştığınız güçlükler var mıdır? Var ise bu sorunların hangi konulardan kaynaklandığını belirtir misiniz?

Soru 3: Piyano eğitiminizde makam dizilerine yer veriyor musunuz? Eğer yer veriyorsanız;

- 9. sınıf öğrencileriyle hangi makam dizilerine çalışıyorsunuz?
- 10. sınıf öğrencileriyle hangi makam dizilerine çalışıyorsunuz?
- 11.sınıf öğrencileriyle hangi makam dizilerine çalışıyorsunuz?
- 12. sınıf öğrencileriyle hangi makam dizilerine çalışıyorsunuz?

Soru 4: Piyano eğitiminizde içeriğinde makam dizileriyle ilgili çalışmaların yer aldığı kaynaklardan faydalaniyor musunuz? Eğer faydalaniyorsanız;

Bu kaynakların yazar ve isimleri nelerdir?

- Makam dizileriyle ilgili çalışmalarının yer aldığı kaynaklar hakkında görüş ve önerileriniz hangi yöndedir?

Soru 5: Öğrencileriniz makam dizilerine çalışırken teknik güçlük yaşıyorlar mı? Eğer yaşıyorlar ise hangi tekniklerde sıkıntı yaşadıklarını belirtir misiniz?

Soru 6: Piyano eğitiminde kullandığınız makam dizileriyle ilgili çalışmaların, makam bilgisinin öğrenilmesine yönelik sağladığı katkılar hakkında neler düşünüyorsunuz?

Ek-3:

İzin Belgeleri

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü



Sayı : B.08.0.YET.00.20.00.0 13246
Konu : Araştırma İzni.

02/03/2012

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 11.01.2012 tarih ve B.30.02.ERC.7.70.72.00/500-0106-0066 sayılı yazı,

Üniversiteniz Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Duygu ZEREN'in "Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Müzik Bölümlerinde Piyano Eğitimi Sürecinde Türk Müziği Makam Dizilerinin Kullanılma Durumlarına Yönelik Bir Araştırma" isimli araştırmasında kullanılacak veri toplama araçlarını Bakanlığımıza bağlı orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere ve öğretmenlere uygulama izni talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilerek onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen 5 sayfa 20 sorudan oluşan veri toplama araçlarının, gönüllülük esas olmak kaydıyla, uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mahmut TUNCEL
Bakan a.
Genel Müdür

EK :

1-Veri Toplama Aracı (1 Adet- 1 Sayfa)

Bekir b
06-03-2012



Tel : (0 312) 296 96 95
Faks : (0 312) 213 67 18
İnt.adresi : <http://egitek.meb.gov.tr>
Eğitim Portalı : <http://www.egitim.gov.tr>
06500 Teknikokullar ANKARA



ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Duygu ZEREN

Uyruğu: Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri: 25 Eylül 1988, Malatya.

Tel: 507 293 15 05

e-mail: duygu_zeren@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	ERÜ Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı	2012
Lisans	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı	2010
Lise	A.Kadir Eriş Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, Müzik Bölümü	2006